ORAS

Panašu į lietų su perkūnija.
Dieną 88°, naktį 66.
Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:28.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. | Pirmadienis, Birželio-June 20 d., 1955 m. | Price 5c | 144

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

ARGENTINOJ SUIMTAS LAIVYNO MINISTERIS

LIETUVOS DUOBĖTAIS KELIAIS

1940-41 metų birželio siaubingų dienų ir jų pasėkų proga

Lietuvių tautos praeities murzintojai. — Rusifikacijos talkininkai. — Ką rodo statistikos tylieji duomens. — Pramonės augimas. — Žemės ūkio audringas kilimas. — Susisiekimas. — Kultūros laimėjimai. — Kam tarnavo ir tarnauja Lietuvos okupacijos metų ūkis. — Rusiškoji-komunistinė biurokratija.

1. Maskvinis kalbos stilius

Tarybų Lietuvoj, kas kalba ar rašo apie savo krašto bendrus klausimus, tie išdirbtu maskviniu stiliumi visuomet pamurzina Lietuvos praeitį; paskui sacharinizuotai šneka ar rašo apie komunistų partijos įvestos tvarkos dėka atsiektus "milžiniškus" laimėjimus; pagaliau, kai ką iš savų tarpo pažnaibo ar save apspjaudo, ir paskui prasideda svaisčiojimai apie visokeriopų gėrybių kupiną ateitį, kuriai gali trūkti tik ožio pieno.

Kai niekinama netolima praeitis, tai ji vadinama buržuazijos valdymo metais. Vengiama prasitarti: Lietuvos nepriklausomybės metai. O jei siekiama dar senesnių laikų, — jie vadinami feodalizmo, baudžiavos metais, bet nesakoma, kad tai buvo niūrūs ir tamsūs caristinės okupacijos metai, generolų-gubernatorių Kutuzovo, koriko Muravjovo ir kitų panašių siautėjimo metai. Metai, kai Lietuva buvo palikta be savo spaudos, mokyklų, kai Lietuvos vardas buvo išbrauktas iš žemėlapių, mokykloms skirtų vadovėlių, ir tos žemės buvo pavadintos "Sievero zapadnyj kraj", o kita dalis — "Privislinskij kraj".

Prieš keletą metų dar taip nebuvo. Nors pašaipiai, bet būdavo prasitariama apie buvusius Lietuvos nepriklausomybės metus.

Paskutiniu laiku einama dar toliau. Nejučiomis prijaukinama prie minties, kad Lietuvos gyventojams nepriklausomybės metai buvo nuostolingi, palyginus juos su caristinės okupacijos metais. Štai tūlas Šernaitis sako, jog 19-jo šimtmečio pabaigoj kilo Lietuvos pramonė, augo jos miestai — kiti dar prideda, kad Nepriklausoma Lietuva nepasivijo caristinėj okupacijoj buvusio pramonės lygmens.

Tiesa, dėl švietimo ir bendrai kultūrinio darbo Nepriklausomoj Lietuvoj komunistai atsargiau pasisako. Jie tik giriasi, kad tos srities jų laimėjimai didesni. Pagal juos, dabar visiems gyventojams mokslas prieinamas, lyg tokio nebūta Nepriklausomoj Lietuvoj.

Mėginkime suglaustai dirstelti, kiek tie komunistų ir jų pakalikų teigimai turi rimto pagrindo.

2. Pramonė

Įsidėmėkime vieną ryškų rusų okupacijos bruožą Lietuvoje. Carų okupacijos metais, kaip ir nūnai, komunistų įvesta sovietinė tvarka, Lietuva ūkiniu požiūriu nebuvo laikoma savarankiu kraštu. Buvo tik "nedalomosios" Rusijos dalimi, jos išnaudojama kolonija. Jei ir buvo steigiamos kai kurios pramonės įmonės Lietuvoj, tai ne tam, kad tenkintų to krašto pareikalavimus, bet tam, kad patarnautų Rusijos imperijos reikalams. Lietuvos miestų augimu rusai imperialistai, kaip ir dabar komunistai, nebuvo užinteresuoti. Jų buvo nepageidaujamas lietuvių telkimasis į miestus, nes tuo pačiu būtų stiprėjęs lietuvių atsparumas svetimiesiems. Tuo tikslu miestuose pramonė, amatai, prekyba buvo užleidžiama svetimiesiems, net atėjūnams iš kitų kraštų. Rusų caristinės okupacijos Lietuvoj gerai vertėsi vokiečiai Tilmansai, Šmidtai, Ropai, Lange ir kiti. Jiems buvo leista iš Vokietijos parsigabenti meistrus, o Kaune elektros stotis buvo atiduota ilgiems metams. Žydams nebuvo leidžiama gyventi rusų gyvenamose žemėse. Lietuvoj jie laisvai gyveno ir gerai tarpo prekyboje miestuose gyvendami. Savo dauguma jie buvo rusifikacijos laidu Lietuvoj. Jų būta ir pramonės srity. Štai Šiauliuose geru pasisekimu odos perdirbimu vertėsi F r e n k e l i s. Kaune Volfas, Engelmanas ir kiti — bravorų verslu. Kadangi rusuose buvo didesnis skurdas, negu Lietuvoj, tai ten darbo rankos buvo pigesnės ir vieni ar kiti besiverčią Lietuvoj pramonės srity parsigabendavo darbininkus iš Rusijos.

Tuo būdu tada, kaip ir dabar, Lietuvos miestuose kūrėsi svetimi. Lietuvių tauta sėmė savo pajėgumą išimtinai iš šiaudinės pastogės atsispirti prieš svetimus. Kaip caristinės okupacijos metais, taip ir dabar susovietintos Lietuvos gaminiais pirmoj eilėj aptarnaujama Rusijos imperija. Kas lieka, kaip anam šunyčiui po stalu, numetamas apgraužtas kaulas Lietuvos gyventojams. Lietuvos kaimo žmonių prieauglis miestuose nesurasdavo darbo. Jaunimas nešdinosi į užsienį darbo ieškodamas ar verčiamas likimo vyko į Rusijos didesnius miestus sau pragyvenimo šaltinių sudaryti. Lietuvių tautai buvo vieni ir kiti nuostoliai visai sąmoningai okupantų daromi.

O kiek caristinės okupacijos metais buvo Lietuvoj pramonės įmonių?

1911 m. apytikriai lietuvių gyvenamose vietose, būtent Nepriklausomos Lietuvos žemėse su Vilniumi veikė stambesnių ir vidutinių pramonės įmonių 466 su 17,817 darbininkų. Tarp jų buvo 4, kurios turėjo daugiau 500 darbininkų. Stambiausiose įmonėse dirbo 3,140 darbininku. 1913 m. kartu su amatininkų įmonėlėmis vidut. ir stambių įmonių buvo įregistruota 4,759. Be amatininkų, jose darbininkų skaičius buvo beveik tas pats, koks buvo 1911 m. Taigi, didžiąją darbininkų dalį sudarė smulkieji amatininkai.

(Tęsinys 5 psl.)

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Gynybos sekretorius Charles Wilson ir admirolas Arthur Radford, bendro generalinio štabo viršininkų pirmininkas, sėdo į helikopterį, kai buvo paskelbtas menamas priešo užpuolimas ant Washingtono. Simuliuojamo užpuolimo metu Washingtoną apleido apie 15,000 įvairių valdžios pareigūnų, įskaitant ir patį prezidentą Eisenhower.

JUNGTINIŲ TAUTŲ JUBILIEJINĖ SESIJA SAN FRANCISCO MIESTE

prezidentai Dwight Eisenhower, Harry Truman Kalbas pasakys dabartinis ir buvęs Amerikos

SAN FRANCISCO. — Pirmadienį prasideda savaitės ilgumo Jungtinių Tautų Organizacijos jubiliejinis susirinkimas paminėti Organizacijos 10 metų sukaktį tame pačiame mieste, kur ji buvo įsteigta, ką tik pasibaigus II pasauliniam karui.

Šeštadienį ir sekmadienį į minėjimą atvyko veik visų šalių delegacijos, tarp jų ir sovietų, vadovaujant užsienio reikalų ministeriui Molotovui.

Ta proga 3 Vakarų didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministeriai, Dulles, MacMillan ir Pinay posėdžiaus su Molotovu apie 4 didžiųjų konferenciją, kuri prasidės liepos 1 d. Genevoj, Šveicarijoj.

Eisenhoweris kalbės 5 val. vak.

Į Jungtinių Tautų sukaktuvinį susirinkimą atvyksta ir JAV prezidentas Dwight D. Eisenhower. Kalifornijos gubernatorius Knight ir San Francisco meras Robinson ruošia prezidentui iškilmingą sutikimą.

Vėliau prezidentas suruoš savo vaišes, į kurias sukvies JT delegacijų vadus ir šiaip diplomatus. 5 val. po pietų Eisenhoweris pasakys kalba žinomomis taikos ir vilties frazėmis.

Į minėjimą atvažiuos ir buvęs prezidentas Harry Truman. Jis kalbės penktadienį, birželio 24 dieną.

Prez. Rooseveltui mirus, Trumanas baigė jo planų įkunijimą, JTO įsteigimą, iš ko buvo tikėtasi fantastiškų vaisių tarptautinių santykių tvarkyme ir pasaulinės taikos kūrime, prileidus klaidingą sąlygą, kad 5 didieji (JAV, SSSR, Anglija, Prancūzija ir Kinija), šarvuoti veto teise, galės suvaldyti visą pasaulį.

MIRĖ KLAIPĖDOS NACIŲ VADAS DR. E. NEUMAN

FRANKFURTAS. — Bad Segeberge, Vak. Vokietijoje, nuo širdies smūgio mirė veterinarijos gydytojas Ernestas Neumannas, žinomas Klaipėdos krašto vokiečių nacių byloje, kur buvo nubaustas 10 metų sunkių darbų kalėjimo.

Ir dabar vokietininkų spauda, rašydama apie jį, tą nuteisimą dar tebevadina "teroriniu teismo sprendimu"...

Budistai Kinijoj nori monarchijos

Komunistai juos teisia miriop

HONG KONGAS. — Per Peipingo radiją pranešta, kad Kinijoj susektos kelios budistų slaptos organizacijos, siekiančios nuversti komunistų valdžią ir grąžinti monarchiją (Kinijoj monarchija buvo likviduota 1912 metais).

Keletas vadų nuteisti mirties bausme, kiti sukišti į kalėjimą. Komunistų tvirtinimu, budistų-monarchistų sąmokslininkai gaminę ginklus ir ruošęsi ginkluotam perversmui.

Per pastarąjį mėnesį 70 tokių sąmokslininkų sušaudyta ir 500 sukišti į kalėjimus.

Adenauer pas Edeną

LONDONAS. — Vokietijos kancleris Konrad Adenauer, šeštadienio vakarą išskridęs iš New Yorko, sekmadienį susitiko Anglijoj su ministeriu pirmininku Anthony Eden.

Apsvarstyti tie patys politiniai uždaviniai: 4 didžiųjų konferencija ir Vokietijos suvienijimas, kuris bus konferencijoj svarstomas, ir Adenauerio numatytoji kelionė į Maskvą derėtis dėl diplomatinių santykių užmezgimo.

Išvykdamas iš New Yorko, Adenaueris suteiktame spaudai paskutiniame pareiškime pabrėžė, kad per derybas tarp JAV, Anglijos, Prancūzijos užsienio reikalų ministerių ir jo, buvo kartkartėmis užtikrintas Vakarų sąjungininkų vieningumas.

— 5 JAV sprausminiai naikintojai, patekę į didelę audrą, buvo priversti nusileisti pakely tarp Dallas ir Denver. Visi lakūnai išliko gyvi.

Anglų karalienė lankys Norvegiją

LONDONAS. — Šį penktadienį Anglijos karalienė Elzbieta II atplauks į Norvegiją, kuri dabar švenčia du jubiliejus: 50 metų atsiskyrimo nuo Švedijos ir 50 metų karaliavimo karaliaus Haakono VII.

Ligi šiol karalienė yra lankiusi tik Anglų bendruomenės narių valstybėse ir kolonijose.

Argentina paleido katalikų kunigus

BUENOS AIRES. — Katalikų bažnyčios vyresnybė Argentinoj patvirtino, kad Perono valdžia paleido visus kunigus, laikytus kalėjime.

Nuo lapkričio mėn., kada prasidėjo aršioji kova tarp Perono valdžios ir katalikų bažnyčios, policija buvo suėmusi 85 kunigus. Dalis iš jų buvo laikomi suimti iki paskutinių dienų.

Paleisti ir tie du užsieniečiai kunigai, vienas italas, kitas jugoslavas, kurie buvo suimti pereitą penktadienį.

McCarthy prieš austrų sutartį

WASHINGTONAS, D. C. — Senatui ratifikuojant Austrijos taikos sutartim trys senatoriai pasisakė prieš šią sutartį.

Prieš balsavę senatoriai yra McCarthy (res., Wis.), Jenner (resp., Ind.) ir Malone (resp., Nev.).

Net ir toks izoliacionistas kaip sen. Langer (resp., N. D.) šį kartą pasisakė už sutarties ratifikavimą.

NEW YORKE DAUGIAU ŽYDŲ NEGU IZRAELY

TEL AVIV, Izraelis. — New Yorko meras Robert Wagner, atvykęs pasisvečiuoti į Izraelį, savo kalboj priminė, kad jo mieste, New Yorke, yra 2.5 mil. žydų "Tai esą žymiai daugiau negu pačioj žydų valstybėj Izraely. Izraely yra 1,700,000 gyventojų.

SUŽEISTI 42 ŽMONĖS

BROOKLYN, N. Y. — Coney Island linijoj susidūrė prieš vienas kitą du požeminiai traukiniai. Sužeisti 42 žmonės.

PERONAS IŠNAUDOJA REVOLIUCIJĄ OPOZICIJOS VEIKĖJAMS AREŠTUOTI

Tarp suimtųjų sukilimo vadų yra buv. laivyno ministeris Olivieri; marinų vadas Calderon

BUENOS AIRES. — Argentinos armijos vadovybė išleido aplinkraštį, kuriame sakoma, kad ji, prezidento Perono išimties stovio įsakymu, perėmė visą vidaus valdžią.

Buenos Aires laikraštis "La Razon" praneša, kad tarp suimtųjų sukilimo vadų yra ir laivyno ministeris admirolas Anibal Olivieri ir jūrų šaulių (marinų) vadas adm. Samuel T. Calderon. Kitas marinų vadas, adm. Benjamino Gargiuro, nusižudęs.

Argentinos kariuomenė ir policija, ieškodama ir areštuodama ketvirtadienio revoliucijos dalyvių ir šalininkų, nutaikė ir į radikalų partiją, kurios atstovai parlamente sudaro visą opoziciją peronistams.

Radikalų protestas

12 radikalų partijos atstovų parlamente paskelbė protestą, prikišdami vyriausybei, kad ji nori susidoroti su radikalais kaip su politine opozicija, atsiskaitant dabar su pralaimėjusiais revoliucininkais. Reikšdami užuojautą žuvusių žmonių šeimoms, radikalai savo pareiškime tvirtina apie jų veikėjų areštavimą visame krašte be jokio pagrindo, be kaltės įrodymo. Jie taip pat reiškia pasipiktinimą peronistų vandališkais darbais prieš radikalų partijos būstinę Cordoboj ir katalikų bažnyčias pačioj sostinėj.

Suėmė dar du kunigus

Tarp naujai suimtųjų yra ir du katalikų kunigai, abu svetimšaliai, vienas italas, kitas jugoslavas.

Policija laiko apsupusi užsienio atstovybes, žiūrėdama ne tiek užsienio diplomatų saugumo, kiek gaudydami argentiniečius, bandančius prisiglausti atstovybėse, kurios turi ekstrateritorialines teises (Argentinos policija neturi teisės įeiti į vidų).

Žuvę 360 žmonių

Assiociated Press korespondento tvirtinimu, ketvirtadienio revoliucijoj žuvo 360 žmonių ir daugiau kaip 1,000 buvo sužeista. Perono policija penktadienį savo pranešime apie revoliucijos užslopinimą minėjo tik 156 žuvusius.

Vyriausybė dar smulkiau nepranešė, kiek medžiaginių nuostolių padaryta per ketvirtadienio 5 valandų revoliucija, kuri, pagal žmonių aukų skaičių, laikoma pati kruviniausia.

Casada Rosada apgriauta

Daugiausia nukentėjo prezidento rūmai, vadinami Casada Rosada. Jie buvo pats svarbiausias taikinys sukilėlių lėktuvam. Rūmus apmėtė bombomis ir apšaudė iš kulkosvaidžių. Viena kulka praėjo pro pat Perono kėdę. Peronas išėjęs iš rūmų tik 10 minučių prieš pirmąjį lėktuvų bombardavimą. Jo rūmus pataikė 4 bombos.

Specialios komandos dabar valo miesto centrą, kur yra prezidento rūmai, vyriausybės įstaigos, katedra (apie Plaza de Mayo) nuo nesprogusių lėktuvų bombų. Iki šeštadienio buvo išvalytas 20 gatvių tarpas.

Visos laivyno bazės pavestos aviacijos karininkų priežiūrai, kadangi pastarieji pasirodė ištikimesni Peronui. O šalies saugumas pavestas armijos ministeriui gen. Franklin Lucero, senam Perono draugui.

Paleido dalį kunigų

Perono policija įsakė paleisti visus suimtus kunigus, jei neįrodyta, kad jie kuo nors būtų nusikaltę prieš valdžią. Duotas leidimas kunigams laisvai vaikščioti gatvėmis, bet civiliais drabužiais.

Policija kartu nuneigia, kad ji būtų griebusis griežtų priemonių prieš dvasiškius ryšium su revoliucija. Peronistų aiškinimu, "kunigus persekiojantys komunistai, o policijai įsakyta juos ginti". Pasitaikę, kad policija pakvietė nakčiai keletą tokių persekiojamų kunigų ateiti ir pernakvoti saugioj vietoj — policijos nuovadoj.

Montevideo, Uragvajuj užregistruota 120 Argentinos laivyno ir aviacijos karininkų, atbėgusių 39 lėktuvais. Keletas laivų su sukilėliais yra vis dar La Platos upėj.

Kardinolas Copello trumpai prieš revoliuciją sugrįžo į savo įstaigą, ištrėmus jo pavaduotoją prelatą Tato. Bet turėjo būti nugabentas vėl į ligoninę. Prieš keletą savaičių jis susižeidė ir vis dar nėra pagijęs.

Kinija paleidžia 3 jankius, likusius komunistų pusėje

Grįžta ir du belgai

HONG KONGAS. — Komunistinė Kinija pranešė, kad ji nutarė išleisti tris amerikiečius, buvusius Korėjos karo belaisvius, kurie savo noru liko komunistų pusėj.

JAV atstovai šeštadienį ir sekmadienį dabojo traukinius, atvykstančius iš Kinijos į Hong Kongą, laukdami paleistųjų amerikiečių. Bet jų dar nesulaukė.

Paleidžiamieji amerikiečiai yra: Lewis W. Griggs ir Jacksonvilles, Tex.; Otho G. Bell iš Olimpia, Wash., ir William A. Cowart iš Dalton, Ga.

Peipingo vyriausybė pranešė, kad ji paleidžia ir du belgus, taipgi savo noru pasilikusius po Korėjos karo komunistų pusėj. Vienas belgas norįs į važiuoti į Jungtines Valstybes, kitas į Laos (Indokinijoj). Jiedu nenori važiuoti namo, kur juos, kaip ir amerikiečius, laukia teismas už bendradarbiavimą su priešu esant jų nelaisvėj.

Iš trijų paleidžiamųjų amerikiečių, vienas, William Cowart, norįs pateikti į Japoniją. Kiti du yra pareiškę, kad jiedu nori namo, nežiūrint, kad namie juos ir pakartų.

Komunistai yra skelbę, kad tie amerikiečiai, kurie bendradarbiavo būdami nelaisvėj su komunistais, grįžę buvo pakarti. Pakarti jie nebuvo, bet nuteisti ilgomis kalėjimo bausmėmis.

Tragiškų birželio mėn. dienų minėjimas

Š. m. birželio mėn. 12 d. Detroite įvyko tragiškų birželio m. dienų minėjimas.

Minėjimas per radiją

Jau iš vakaro, t. y. birželio mėn. 11 d. 8 val. 30 min. vakare, "Baltic Melodies" radijo valandėlė, vadovaujama H. Rauby ir V. Saladžiaus, paminėjo šiuos mums skaudžius įvykius. Programoje dalyvavo studentų trio — P. Zaranka ir broliai Polikaičiai, padainuodami "Yra šalis", "Kur banguoja Nemunėlis", "Lakštingalėlė" ir "Nelaukia". Reikia paminėti, kad abu paskutiniai dalykai yra paties P. Zarankos kompozicija — jo pirmieji bandymai šioje srityje ir nuskambėjo gana gražiai. Rastenytė padeklamavo "Šaltinis".

Detroito milijonierių rajono Gross Point teisėjas J. Uvick iškėlė šio minėjimo prasmę bei komunistų žiaurumus, o mums žinomas kongresmanas Machrowicz, buvęs Kersteno komiteto narys ir pažįstąs mūsų bėdas tiesiginiai iš liudininkų lūpų, pats negalėdamas tą dieną dalyvauti programoj, atsiuntė savo įrekorduotą kalbą, kurioje nuplėšė kaukę nuo komunizmo veido ir goudė mus mūsų kovoje.

Pamaldos bažnyčioje

Sekmadienį 11 val. iš ryto šv. Antano bažnyčioje buvo pamaldos už mūsų tautos kankinius ištremtus į Sibirą ar žuvusius Lietuvoj. Pamaldose dalyvavo ateitininkų, skautų berniukų bei mergaičių ir Lietuvių Sąjungos "Ramovė" vėliavos. Klebonas kun. dr. Boreišis pasakė labai gražų pamokslą, pabrėždamas, kad ne vien tik naujiems ateiviams ta diena skaudi, bet ir seniems Amerikos lietuviams, nes ir jie turi ten pasilikusių tolimesnių ar artimesnių giminių bei pažįstamų, kaip ir pats klebonas, kurio trys seserys kenčia po sunkia komunistų letena. Mūsų vienintelė konkreti pagalba savo broliams Lietuvoje yra malda, kurios vaisių nė geležinė uždanga negali sulaikyti.

Taipgi klebonas pabrėžė, kad nevalia mums, iš skurdo įkopus į geresnį gyvenimą ir kasmet žiūrint pirkti naujo modelio automobilį, pamiršti savo brolius, nes jeigu broliui skauda, skauda ir mums.

Viešas minėjimas

4 val. po pietų International instituto patalpose įvyko viešas minėjimas. Pats Dievas šį kartą buvo su mumis, nes apsiniaukęs dangus verkė ir padėjo mums liūdėti dėl savo tautos kančių. Salė, kaip niekuomet dar per panašius minėjimus, buvo pilna, taip, kad dalis žmonių turėjo būti balkone, o kita dalis net stovėjo. Baltijos tautos čia pademonstravo savo vienybę ir solidarumą savo kenčiantiems broliams. Visų trijų tautų tautiniai kostiumai mirgėjo salėje, o už žalia gelumbe dengto prezidiumo stalo susėdo šių metų Baltijos komiteto pirmininkas Sigurds Rudzitis — latvis (sekančiais metais pirmininkaus lietuviai), estų atstovas Leonhard Kelt, latvių atstovas Karlis Ozolins ir Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės pirmininkas Česlovas Staniulis. Užpakaly jų išsirikiavo Amerikos ir visų trijų Pabaltijo tautų vėliavos.

Gubernatoriaus G. Mennen Williams kalba

Po įžanginės Sigurds Rudzitis kalbos, kurios metu vienos minutės atsistojimu buvo pagerbti visi žuvę pabaltiečiai ir vos nuskambėjus Amerikos himnui, kurį sugiedojo Ina Variakojytė, salėn įžengė visuomet besišypsąs ir niekad mus neužmištąs aplankyti Michigano gubernatorius G. Mennen Williams, kurio vardas vis dažniau ir dažniau minimas, kaip galimo demokratų kandidato į JAV prezidentus. Jis jau keturis kartus iš eilės buvo perrenkamas Michigano gubernatorium. Visi pabaltiečiai jį sutiko karštais plojimais.

Šį kartą gubernatorius atėjo su gerai ir išsamiai paruošta kalba. Pradėjęs įvykius rutulioti nuo Ribbentropo — Molotovo pakto, kada rusai įžengė į Pabaltijį, pasmerkė dvi žiauriausias despotizmo formas — komunizmą ir nacizmą, kurie norėjo ir nori nušluoti mūsų tautas nuo žemės paviršiaus ir pajungti savo vergijai. Anot mūsų gubernatoriaus, jei Baltijos tautos atlaikė tokius žiaurumus, tai jose turėjo būti nepaprastai aukšto laipsnio drąsa bei pasiaukojimas, kokio panašaus kitur jis nežinąs.

Toliau jis išvardijo, kad nuo pat mūsų nelaimės pradžios, Amerikos tauta buvo su mumis. Jau 1940 m. prezidentas Franklin D. Roosevelt skelbė, kad JAV yra priešingos Pabaltijo okupavimui, nežiūrint ar tai buvo padaryta jėga, ar tik grąsinant jėga. Nuo to laiko to principo tebesilaikoma.

"Voice of America" nuolat ir dabar tebeskelbia, kad pabėgę iš už geležinės uždangos visuomet ras globą vakaruose. Jis teigiamai įvertino šį darbą, t. y. tikrų — tiesioginių žinių teikimą, tačiau gubernatorius išreiškė nepasitenkinimą, kad dabartiniu metu, kada tiek daug žmonių reikalingi prieglaudos, JAV į savo kraštą įsileido mažiau 2,000 pabėgėlių (Displaced persons) per du paskutinius metus. Jis nepatenkintas, kad JAV vis dar neratifikuoja genocido akto, tikisi, kad darbas kongresinio komiteto, tyrinėjusio Baltijos kraštų užgrobimą ir kėlusio tai viešumon, bus pratęstas. Tačiau vien tik faktus iškelti viešumon neužtenka, bet reikia galimai greičiau ratifikuoti genocido aktą ir juo remiantis reikalauti, kad Sovietų Rusija vieną kartą užbaigtų masisius trėmimus, žudynes, šeimų skaldimą ir kt.

Baigdamas savo kalbą jis priminė Wilsono 14 punktų, kuriais remiantis ir toliau JAV veiks ir dirbs, tol kol Estija, Latvija, Lietuva ir visos kitos pavergtos tautos turės progą savarankiškai tvarkytis.

Pabaltiečių žodžiai

Po to visų trijų Pabaltijo tautų atstovai, kiekvienas savo kalba, prabilo į savo tautiečius. Ką kalbėjo estas ir latvis mes lietuviai nesupratom, tuo tarpu mus nesuprato latviai ir estai, todėl tokios kalbos minėjimų metu turėtų būti galimai trumpesnės, ko šį kartą nebuvo. Lietuvių atstovas L. B. Detroito apylinkės pirmininkas Česlovas Staniulis savo trumpame žodyje iškėlė visus tuos skausmus ir vargus, kuriuos lietuvių tauta iškentėjo prieš 14 metų, o dabar dar didesnius ir baisesnius kenčia komunizmo vergijoj. Pabrėžė reikalą įsigyti vis daugiau draugų amerikiečių tarpe, primenant jiems kadaise prezidento Lincolno pasakytus žodžius: "Mes duodame laisvę vergams, kad užtikrintume laisvę laisviesiems". Tada tie žodžiai buvo taikomi tik JAV, o dabar jie turėtų būti pritaikomi visam pasauliui. Po jo kalbos sekė Lietuvos Himnas, lygiai kaip po estų ir latvių kalbų buvo jų himnai.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Indijos keliaujantis ambasadorius V. K. Krishna Menon (dešinėje) Baltuosiuose Rūmuose atsisveikina su prezidentu Eisenhower.

Sveikinimai

Minėjime dalyvavo ir kitų pavergtų tautų atstovai: baltarusiai, vengrai, lenkai ir ukrainiečiai, kurie savo sveikinimo žodžiuose stiprino mūsų viltis bendromis jėgomis išsivaduot iš komunizmo vergijos.

Taipgi žodžiu sveikino Michigano valstybės liuteronų vadas.

Sveikinimo telegramą atsiuntė senatorius McNamara.

Rezoliucijos

Iškilmingas aktas buvo baigtas priimant rezoliucijas, kuriose dėkojama JAV vyriausybei už nepripažinimą Baltijos tautų okupavimo, paremiama senatoriaus Dirksen rezoliucija, smerkianti Rusiją už nusikaltimus padarytus Baltijos kraštuose ir šešių senatorių rezoliucijas, rekomenduojančias pratęsti darbą buv. Kersteno komisijos.

Prašoma, kad JAV atstovas prie Jungtinių Tautų, remdamasis Kersteno komiteto surinkta medžiaga, įneštų šį klausimą į Jungtines Tautas ir prašytų visų taiką mylinčių tautų pasmerkti Sovietų Rusiją už jos nusikaltimus Baltijos kraštuose ir pareikalautų pasitraukti iš mūsų kraštų.

Meninė dalis

Meninėje dalyje mūsų kasdien stiprėjanti solistė Ina Variakojytė, pasipuošusi gražiais tautiniais rūbais, akompanuojant poniai Helen Mykolaitis, padainavo Vl. Jakubėno "Plaukia antelė" ir Chopin "Ruduo".

Estų vyrų choras, susidedąs daugumoj iš žilagalvių senelių, padainavo tris estų daineles. Avo Somer paskambino piano, o smuikininkas Imants Gleske, akompanuojant Eizens Lizlovs pagrojo E. Eiche "Meditacija" ir J., Medins "Arija".

Galiausiai pasirodė latvių mišrus choras. Visos motesys tautiniuose kostiumuose. Gražiai praskambėjo jų 5 dainelės: J. Norvilio "Latvijai", E. Darzins'o "Ciano vaikai", A. Kalnins "Imanta", J. Witholds "Karalmeita" ir viena dainelė "bisui".

Minėjimą reikia laikyti gerai pavykusiu, tik programa per daug užsitęsė, net 3½ val. Šiais metais minėjimui vadovavo latviai. Sekančiais metais mūsų eilė organizuoti šį minėjimą, todėl tikėkimės, kad nepasikartos ši klaida.

V. Kutkus

—Girkšt-pakšt ant lentos Kibur-vibur ant tvoros.—Kas? Atsakymas "Mįslių knygoje". Kaina $1.00. Naujienose.

Rockford, Ill.

Paniekinta lietuvių kalba

Prieš 13 metų darbšti, energinga ir visų gerbiama Anelė Bagdonienė, nuo kurios mirties jau praėjo apie metai laiko, suorganizavo Rockfordo lietuvių Kultūros Draugijos moterų skyrių. Jai bepirmininkaujant, skyrius pasigėrėtinai augo narėmis, pasižymėjo savo darbais ir įgavo visų lietuvių pasitikėjimą. Dirbti skyriuje buvo malonu. Ča gimusios ir augusios lietuvės noriai rašėsi į skyrių ir kalbėjo lietuviškai, nors anglų kalba joms buvo patogesnė. Neviena jų yra išsirejškusi, kad dalyvavimas lietuviškoje organizacijoje sudarąs joms pasidižiavimą, nes jos pačios esančios lietuvės.

Bet vėliau į skyrių įstojo kelios svetimtautės, kurios yra ištekėjusios už lietuvių vyrų. Jos buvo priimtos, nežiūrint jų tautybės. Tos svetimtautės pakankamai buvo informuotos apie skyriaus lietuvišką dvasią. Jos žinojo, kad tiek senosios emigrantės tiek čia gimusios skyriaus narės vartoja lietuvių kalbą. Mūsų skyriuje yra gabių moterų, kaip ponia Gribienė, dabartinė skyriaus sekretorė, kuri nors čia gimusi ir augusi, bet gerai vartoja lietuvių kalbą žodžiu ir raštu. Ankstyvesnė pirmininkė ponia Sinkevičienė taip pat abi kalbas gerai moka. Įstodamos į skyrių svetimtautės prisitaikė papročiui, kad skyriuje vartojama lietuvių kalba.

Bet štai 1955 m. buvo išrinkta nauja pirmininkė. Jos pavardės neminėsiu. Ji yra darbšti ir dalyvavo visose komisijose, bet jei užėmus pirmininkės postą, moterų skyriuje pajutome slogutį. Svetimtautės ir kai kurios lietuvaitės pradėjo šaipytis iš lietuvių kalbos, iš mūsų išsireiškimų. Iš visko pamatėme, kad eina suokalbis prieš lietuvių kalbą.

Pagaliau vieną kartą pirmininkė pareikalavo, kad protokolai būtų rašomi lietuviškai ir angliškai. Norėta įtikti kelioms svetimtautėms. Kai kurios skyriaus narės tam reikalavimui pasipriešino ir protokolai vis buvo rašomi tik lietuvių kalba. Bet susirinkimus jau pirmininkė vesdavo anglų kalba. Gi mums, kurios anglų kalbos nemokame, susirinkimo eiga būdavo verčiama į lietuvių kalbą.

To dar negana. Gegužės 18 d. Lietuvių Klube įvyko moterų skyriaus susirinkimas. Jame buvo visiškai paniekinta lietuvių kalba. Be didesnių svarstymų, pirmininkė leido narėms balsuoti, kad būtų nuspręsta, kokią kalbą vartoti susirinkimuose: lietuvių ar anglų.

Buvo balsuota du kartus. Pirmojo balsavimo metu lietuvės laimėjo 1 balso persvara. Tuo viskas ir turėjo baigtis. Bet mūsų pirmininkė su susirinkimų vedimų nustatytomis taisyklėmis nesiskaito. Ji sako, aš nebalsavau. Kai savo balsą pridėsiu tai bus lygiai. Tada turėsime iš naujo balsuoti.

Tuo būdu ji sudemoralizavo balsuotojas. Nenorėta ilgų ginčų, todėl antrą kartą balsuojant, amerikietės turėjo 3 balsų daugumą. Vienai susilaikius, buvo priimtas nutarimas, kad skyriaus oficialioji kalba yra anglų

Laimėjusios balsuotojos dėl savo laimėjimo ovacijų nekėlė. Jos suprato, kad tai negražus lietuvių kalbos paniekinimas. O sesės lietuvės, kurios kūrė ir augino lietuvių moterų skyrių, pasijuto įžeistos ir būreliais besišnekučiodamos šluostėsi ašaras. Po susirinkimo jos nesėdo prie kavutės, kaip paprastai būdavo daroma. Jos kaltino pirmininkę ir tas moteris, kurios susirinkime nedalyvavo ir tuo pačiu negalėjo kovoti už lietuvių kalbą.

Viena skyriaus narė sako: kokia ironija, mano tėvelis ir broliai Lietuvoje nešė knygas iš Prūsų, kad geriau pasisavintų lietuvių kalbą, o šiandien laisvoje Amerikoje mūsų sesės lietuvaitės kovoja prieš lietuvių kalbą. Kita pridėjo, kad šiandien bolševikai lietuvių kalbą draudžia Lietuvoje, o nuo jų neatsilieka ir kai kurios Amerikos lietuvaitės. Juk Amerikos konstitucija garantuoja kalbos vartojimo laisvę: kalbėk ta kalba, kurią moki ir kuria nori.

Skaudu, kad kai kurios lietuvaitės taip pat išėjo prieš lietuvių kalbą. Nevienos jų dar motina gyva. Joms užgimus, pirmuosius žodžius į jas motinos tarė lietuviškai. O šiandien jos save vadina amerikietėmis (tkrieji amerikiečiai yra indėnai) ir lietuvių kalbos gėdijasi. Jos gėdyjasi tos kabos, kuri yra seniausia ir gražiausia, kurią moka profesoriai ir kuri dėstoma universitetuose.

Aš linkiu, kad mūsų kultūrietės susiprastų ir padarytą klaidą atitaisytų. Tada vėl visos susibursime į krūvą ir dirbsime naudingą darbą.

Sena Narė

Chicagą bombarduos po metų

Kitas Chicagos bandymas bombarduoti miestą vandenilio bomba, greičiausia, tebus ruošiamas po metų.

Šis bandymas, įvykęs birželio 15 d., parodė kai kurių Chicagos pasiruošimo trūkumų. Bet labiau realų šio bandymo pobūdį tebus galima pajusti, kai teks per bandymą gyventojus evakuoti. Kitais metais bandymo metu numatoma bent dalinė gyventojų evakuacija.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3%

2555 West 47 Th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R.PIETKIEWICZ PRES.

MIDLAND Savings and Loan Association

Mes mokame 3½%

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION INSURED UP TO $10,000

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pastovi, kaip Birutės Kalnas

Tvirtoji šios bendruomenės dalis . . . padeda sudaryti gyventojų charakterį ir saugumą.

Universal Savings ir Loan turi 32 metų tarnybos rekordą. Atsilankykite mūsų moderniame ofise ir susipažinkite su būriu draugiškų tarnautojų, pasiruošusių Jums padėti.

Jei Jums reikalinga paskola namams statyti arba Jūs norite atidaryti taupomąją sąskaitą — Jums mandagiai ir skubiai patarnausime. Pasitikėkite Universal Savings ir Loan Asociacija, kuri yra tokia pat pastovi, kaip Birutės Kalnas.

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER

Esame Federal Savings & Loan Insurance Corp. narys. Mūsų indėliai apdrausti iki $10,000.00. Mūsų dividendai, mokami kas 6 mėnesius, yra šiuo metu aukštesni, negu kitur.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION INSURED UP TO $10,000

Universal Savings & Loan Association

1800 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

RAKANDAI

ILGIAU TARNAUS GRAŽIAU ATRODYS IŠ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PROGRESS FURNITURE Co

4181-83 ARCHER AVENUE

Tel.: LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, geriųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

Vasarvietė "NIDA"

Sav. PR. KALVAITIS

BEVERLY SHORES, INDIANA

Tel.: MIchigan City 2-2711

LIETUVIŠKAS MAISTAS ALUS IR VYNAS GERA MAUDYMUISI VIETA

JONAS GRADINSKAS

Televizijos, Radio, Patefonų Taisymas

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"

J. G. Television, 944 W. 35th Place

Telefonas FRontier 6-1998

Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

DAnube 6-6887

DAINA TELEVISION

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3130 S. HALSTED

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIA PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas

6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli

NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.

Pigus, sąžiningas patarnavimas

Šaukite:

R. ŠERĖNAS

4546 SO. WOOD STREET

Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY

South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

★

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST

Chicago 29, Illinois

Yra gėda nemokėti savo kalbos ir nepažinti savos literatūros! Norėdami daugiau susipažinti su senąja mūsų literatūra, neatidėliodami įsigykite prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istoriją". Knygos kaina: kietais viršeliais $3.00, minkštais $2.00.

Užsakymus adresuokite:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted Street,

Chicago 8, Ill.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

NEW YORKO NAUJIENOS

Rašo VLADAS BARČIAUSKAS

Maironio mokyklos abiturientai

Vienintelė New Yorko lietuviška mokykla — Maironio mokykla — baigė mokslo metus ir išleido 16 abiturientų. Baigusieji mokyklą išėjo lituanistikos kursą pagal Lietuvoje veikusią gimnazijų programą. Mokslo metų pabaigtuvėms ir abiturientų išleistuvėms buvo suruoštos iškilmės. Jos buvo Apreiškimo parapijos salėje, — tos parapijos patalpose yra toji lietuviška mokykla.

Užbaigtuvėms paruošta tam tikra programa, jos pažiūrėti ir baigusiems palinkėti kloties susirinko gausus newyorkiečių būrys. Salės scena buvo papuošta vėliavomis, paveikslais, gėlėmis. Iškilmėms sudarytas garbės prezidiumas, į kurį, be mokytojų, pakviesti Lietuvos konsulas Vytautas Stašinskas, klebonas — kunigas Norbertas Pakalnis, PLB atstovas plk. Jonas Šlepetys ir kiti.

Maironio mokyklos direktorius Alfonsas Sanušis savo kalboje nurodė, kad toji mokykla jau išleidžia antrą laidą. Jis pažymėjo, kad nors netekome valstybinės nepriklausomybės, bet tauta turi būti gyva, jos dvasia stipri. Baigusieji ir baigusios mokyklą tai augantieji tautos veikėjai ir ateities laisvos Lietuvos ramsčiai. Visų pareiga yra rūpestis mokyklą išlaikyti, o tai nelengva. Mokslo metų pradžioje mokykloje buvo 139 mokiniai, baigiantis mokslo metams liko tik 133. Tas skaičius dar sumažėja išeinant šešiolikai baigusių. Mokyklos vadovybė, organizacijų padedama, tęs savo darbą, stiprins jaunimo tautinį, lietuvišką susipratimą ir cementuos jaunojoje kartoje vieningumą.

Sveikino konsulas Vytautas Stašinskas, palinkėjo grįžti į Lietuvą ir savo žinias pritaikinti tvarkant atkuriamą valstybę.

Toliau kalbėjo klebonas Norbertas Pakalnis. Jis nurodė, kad nelaimės vyksta, kada jaunime pasireiškia ignoravimas. Tie baigusieji ir besimoką yra paklusnūs savo tėvams, jie neignoruoja mokslo žinių ir jie kurs gražią lietuvių tautos ateitį. Jaunuosius abiturientus dar sveikino jų mokyklos kapelionas kun. Jonas Pakalniškis.

New Yorko organizacijos sudėjo lėšų ir už jas buvo nupirktos baigusiems mokyklą dovanos — Gabijos metraštis ir kita. Baigusieji jau suaugę, daugelis jų lanko net universitetus. Tam tikromis iškilmėmis jie priėmė mokyklos baigimo atestatus, kuriuos įteikė konsulas Vytautas Stašinskas ir klebonas Norbertas Pakalnis.

Abiturientų vardu kalbėjo ir už dovanas padėkojo taip pat mokyklą baigęs Kazys Remėza. Jo kalba tikrai buvo įspūdinga ir patvirtino, kad dvi mokyklas belankąs jaunimas plačiai susipratęs.

Mokyklos vadovybė ir organizacijos nepamiršo geresnių dar likusių mokinių. Pažymėtina įteikta dovana Guodai Kašiūbaitei, menininkų Košiūbų dukrai.

Knygyno Laima savininkai Balys ir Bronė Jacikevičiai, norėdami jauniesiems priminti brangųjį Baltijos auksą gintarą, vienai baigusiųjų, D. Audėnaitei, įteikė gintarinę dovaną.

Po šių iškilmių buvo koncertas ir tautiniai šokiai. Pianu skambino D. Audėnaitė, akordeonais grojo R. Butrimas ir A. Starolis, toliau mokiniai dainavo ir šoko tautinius šokius.

Prie visų užbaigtuvių iškilmingumo prisidėjo ir aktorius Henrikas Kačinskas. Jis skaitė Tumą-Vaižgantą. Jonas Aistis skaitė savo keturius poezijos kūrinius. Savo kūryba pasirodė ir poetas Leonardas Žitkevičius.

Visos apeigos ir jaunimo sambūris buvo nuotaikingai lietuviškas. Tai skatino ir kitus tėvus raginti savo vaikus eiti mokytis Lietuvos istorijos, kalbos ir bendrai gauti daugiau žinių apie savo tėvynę Lietuvą. Pažymėtina, kad iškilmėse dalyvavo ir Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras prof. Jonas Kaminskas.

Mokyklos mokiniai per Amerikos Balsą pasiuntė sveikinimus Lietuvos jaunimui.

Mažlietuviai į Torontą

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio suvažiavimas įvyks liepos 2 ir 3 d. Toronte, Kanadoje. Suvažiavimo posėdžiai vyks Dr. M. Anyso bute, 67 Sussex Ave., minėtame mieste. Posėdžiai prasideda liepos 2 d. 10 val. ryte.

Sąjūdžio sekretoriatas, kuris yra New Yorke, praneša, kad nesant visiems skyriams tinkamai susiorganizavus, suvažiavime gali dalyvauti ir turės balsavimo teisę visi Maž. Lietuvos lietuviai, pritarę sąjūdžio tikslams ir jaučią esą jo nariai. Tačiau dalyvavimo, mandatų ir balsavimo teisės klausimai galės dar būti sprendžiami suvažiavime.

Suvažiavime bus svarstomi bendri Maž. Lietuvos ir bendrai Lietuvos laisvinimo is sąjūdžio organizaciniai reikalai.

Antanas J. Mačionis atostogauja

Žinomas New Yorko visuomenininkas Antanas J. Mačionis su žmona trims savaitėms išvyko atostogų į Paknių vasarvietę Thomson, Conn.

Antanas J. Mačionis yra braižytojas New Yorko miesto savivaldybės vandentiekių skyriuj. Jo žmona Karin — gailestingoji sesuo.

Savo draugams Mačioniai rašo, kad Paknių ūkyje tikrai kiekvienas po miesto gyvenimo gali pasilsėti. Ten yra miškai, ežerai, gamta daugelyje vietų primena Lietuvą. Norintiems Pakniai turi arklius jojimui, arti yra maudynės, paplūdimiai, parkai. Paknių vasarvietėje susitelkia daugiausia lietuviai.

Edward Tubin 50 metų

Estų kompozitoriui Edward Tubin suėjo 50 metų. Jo kūrybai atžymėti daugelis Amerikos, o taip pat ir New Yorko radijo stotys transliavo jo muziką, pranešdamos apie kompozitorių ir jo tremties gyvenimą.

Birželio 7 d. New Yorko W. N. Y. C. stotyje skambino Edwardo Tubino kūrinius taip pat estas pianistas Olav Roots.

Stuko Radijo programos piknikai

"Lietuvos Atsiminimų Radijo Valandos", kurioms vadovauja J. J. Stukas, ruošia eilę piknikų. Liepos 10 d., sekmadienį, Šv. Mykolo Liet. parapijos sode, 15 East 23 St., Bayonne, N. J. Ruošia Rūtos radijo rėmėjų klubas. Rugpiūčio 7 d., sekmadienį, National Hall and Park, 65th St. and 38th Ave., Woodside, L. I. Rugsėjo 11 d., sekmadienį, Royal Gardens Parke, 990 E. Hazelwood, Rahway, N. J. Piknikų pradžia 1:00 val. p. p. Šokiai nuo 4.30 ir programos 5:30 val. p. p.

Stuko radijo programų piknikai paprastai gausiai yra lankomi ir įdomūs.

Už $1.00 NAMŲ DAKTARAS ištikimai saugos jūsų sveikatą visą amžių. Gaunamas Naujienose.

Miami, Fla.

Prisiminėme Lietuvos tragediją

Birželio 12 d. ruoštas plataus pobūdžio bolševikų Lietuvoje įvykdytų deportacijų minėjimas turėjo pasitenkinti sutrumpinta programa, nes tomis dienomis siautęs lietus bei šėlusi audra minėjimui pakenkė.

Nustatytu laiku Šv. Mykolo bažnyčioje įvyko pamaldos. Kun. Mažrimas pasakė įspūdingą pamokslą, parinktais žodžiais nupasakodamas Lietuvos tragediją. Apie 25 minutes jis kalbėjo anglų kalba ir apie 10 min. — lietuvių.

Jo klausėsi apie 300 žmonių, kurie su įdomumu sekė jiems nežinomų, už geležinės uždangos vykstančių, įvykių apibūdinimą. Vėliau kun. Mažrimas solo pagiedojo Lietuvos himną.

Gaila, kad mūsų tautiečių buvo pamaldose nedaug. Kai kurie jų tariasi viską žiną ir viską moką.

Minėjimo programa buvo pavesta suruošti A. Skudzinskienei. Bet paskutinėmis dienomis buvo pastebėta, kad kai kas nori už akių jai užbėgti. Tatai Miami lietuvių tarpe dažnai pasitaiko. Todėl ji tolimesnį programos vykdymą sulaikė. Prie sulaikymo prisidėjo ir blogas oras, kuris būtų neleidęs daugeliui lietuvių minėjime dalyvauti. Minėjimas būtų atnešęs finansinių nuostolių.

Bet ji paruošė tos dienos nuotaiką atitinkančią rezoliuciją, kuri bus pasiųsta JAV Departamentui Washingtone, D. C.

Šį kartą ruoštas "Sandaros" 52 skyriaus minėjimas negali pasigirti pelnu. Bet reikia pažymėti, kad jau anksčiau skyriaus pirmininkas D. Kaulakis pasiuntė ALT $35.00 auką.

Žiemą suruošime geresnių minėjimų ir daugiau pinigų pasiųsime ALT. Reikia pažymėti, kad kai kurie žmonės nuoširdžiai atjaučia Lietuvos tragediją. Štai vienas svečias yra atvykęs iš toliau ir jis labai palankiai atsiliepė apie mūsų pasiryžimą paminėti Lietuvoje bolševikų įvykdytus trėmimus. Teisininkas W. N. Maer iš Miami, Fla., paaukojo $5.00.

Visiems geriems patriotams už palankumą dėkoja programos vadovė. **Lietuvė Miamietė**

Laiškas Kultūros Fondo steigėjams

"Naujienų" bendradarbis ir rėmėjas, p. Antanas Ragauskas, buv. Lietuvoje notaru, neseniai atsiuntė K. Fondo iniciatoriams laišką, kuriame iš savo kuklių pajamų žada steigiamam tautinės kultūros židiniui stambesnį įnašą. Iniciatorių maloniai prašomas, šis kilnusis lietuvis sutiko leisti šį savo laišką paskelbti spaudoje.

S. Tamulaitis

Gerbiamieji Kultūros Fondo Iniciatoriai,

Kultūros Fondo reikalingumo mintis mano galvoje yra gimusi pau senokai, ir aš ilgai stebėjaus, kad neatsiranda veiklių žmonių, kurie imtųsi jį propaguoti, steigti, organizuoti. Pagaliau atsirado. Tenka tik džiaugtis ir prisidėti prie jo.

Nors tikrumoje nesijaučiu esąs labai daug skolingas tėvynei, nes visa, ką esu įgijęs tiek medžiaginių, tiek dvasinių turtų (nekiek aš čia jų, tiesa, ir beįgijau) prasme, — įgijau išimtinai savo kietu darbu, be jokios pagalbos iš šalies, dirbdamas, kaip sakoma, "dieną naktį", tačiau manau, kad K. F. nėra vien tik "tėvynės skolininkų" reikalas. Jis yra visų lietuvių reikalas. Visų be išimties: ir kultūringų ir mažiau kultūringų, nes visi norime kilti kultūroje ir būti kultūringi. Todėl, manau, K. F. parems visi sąmoningi lietuviai. Kas neremtų, tas liktų K. Fondo skolininkas, o kas iš "tėvynės skolininkų" jo neremtų, tas bus dvigubas skolininkas. Toks tautietis nebus vertas lietuvio vardo. Toks, ko gero, galėtų užsitraukti prasiskolinusio, nusigyvenusio, nerūpestingo žmogelio vardą.

Žinoma, nebūtinai vien tik šimtinėmis remti K. F-dą. Ne! Priimtinas kiekvienas **atitinkamas** įnašas, duoklė, pagal faktiškąsias mokėtojo išgales. Tačiau remti K. F-dą yra kiekvieno tautiečio pareiga. Toks reikalavimas nėra jokia demagogija, o tik konstatavimas (patvirtinimas) savaime suprantamo tautos reikalo, juoba kad toks reikalavimas yra labai lengvai beveik kiekvienam įmanomas išpildyti. Tik reikalinga parodyti truputį geros valios, gi visa kita savaime atsiras.

Taigi ar irgi pasižadu iš savo kuklių padienio uždarbio pajamų padaryti Kultūros Fondui pirmą įnašą $50.00. Tolimesni įnašai pareis nuo mano būsimos finansinės bei medžiaginės padėties. Esu, mat, jau nebejaunas, be to, turiu šeimoje asmenų einančių mokslus ir jiems privalau padėti. Šalia viso to turiu mažesnių prievolių: tenka sušelpti vieną kitą Vokietijoj ir Austrijoj likusį tautietį,-tę, ir tai privalau daryti, kol mano išgalės ir jėgos leis.

Gaila, labai gaila, kad mes tik mokame pasišaipyti iš žydų ir daryti jiems pagrįstus ir nepagrįstus priekaištus, tuo tarpu kai tautos reikalų supratime turėtume sekti jų pavyzdžiu. Visai kitaip, manau, atrodytų mūsų tautos reikalai, jei organizacine prasme ir tautos solidarumo klausimuose mes būtume toki kaip žydai.

Baigdamas norėčiau išreikšti savo linkėjimus, kad būsimasis Kultūros Fondas rūpintųsi tikrai kultūros, o ne quasikultūros, reikalais ir nepamirštų mūsų užsitarnavusių kultūrininkų — veteranų, sulaukusių žilo amžiaus. Jiems mūsų visuomenė tai jau tikrai yra skolinga, nes tik jų darbų dėka mes turime teisę vadintis kultūringos tautos vaikais.

Linkėdamas Jums visokeriopo pasisekimo Jūsų kilniame sumanyme, pasilieku

Su tikra pagarba

Ant. Ragauskas

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. A... jiems

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį

COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turis moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - $53,000,000.00

ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: VIrginia 7-1141

LIETUVIŠKI REKORDAI

Naujausiai gauti iš okupuotos Lietuvos

po $1.50 vienas

Apie Palvą Arkli ir Kikilis, ir Mergužėlė ..... Švedo choras ir duetas
Subatos Vakarėli ir Žemaitiška Liaudies Daina ..... Švedo choras
Nudavė Dukrelę ir Šią Nedėlėlę, ir Aviža Prašė—solo ..... R. Marijošius
Mano Gitara—Tango ir Saulėtas Rytas—Valsas—solo ..... Šabaniauskas
Ei, Dipi ir Per Atlantą ..... Kazys Vasiliauskas ir Vitalis Žukauskas
Meilė Tėvynės Nemari ir Oi, Sesele, Negerai — duetai — Motekaitienė ir Kalvaitytė
Žvaigždelės ir Temsta Dienelė — duetai ..... Motekaitienė ir Kalvaitytė
Sutemo ir Barkarolė — duetai ..... Motekaitienė ir Kalvaitytė
Čigonės ir Nokturnas — duetai ..... Motekaitienė ir Kalvaitytė

Po 89 centus vienas

Paskutinis Sekmadienis—Tango ir Vyrai ūžkim—Fokstrotas—solo Šabaniauskas
Rudens Pasaka—Slow Foxtrot ir Veltui Prašysi—Tango—solo Šabaniauskas
Nutilk, Širdie—Tango ir Kanarkų Foxtrotas—solo ..... Šabaniauskas
Suktinis ir Kubilas ..... Lietuviškas orkestras
Tykiai Nemunėlis Teka ir Visur Tyla—solo ..... Babravičius
Jūra ir Karvelėli ..... Choras
Linksmybės Polka ir Elenos Polka ..... Lietuviškas akordeonų orkestras
Linksmi Berniukai ir Cirkus Polka ..... Orkestras
Marcinkonių Polka ir Virginija Polka ..... Orkestras
Tarpe Rūtų ir Kuomet Šoksi ..... Orkestras
Kai Aš Turėjau ir Kam Šėri?—duetai ..... Vanagaitis ir Olšauskas
Tėvuko Polka ir Kūmos Polka — solo ..... Saukevičius
Našlaitės Kapas ir Griovėsių Gėlelė ..... Pupų Dėdė ir Dėdienė
Tu, Lietuva ir Dru-Lia. ..... Pupų Dėdė ir Dėdienė
Dzūkų Dzyvai ir Zanavykų Prašmatnybės — polkos ..... Orkestras
Jonelio Polka ir Dariau Lyselės — solo ..... Saukevičius
Dzinguliukai ir Gyvenk, Juokis, Mylėk ..... Duetas su orkestru
Geismai ir Svajonės ir Oželis ..... Kvartetas su orkestru
Vainikas I ir II dalis. Lietuviškų dainų rinkinys ..... Orkestras

Rekordus siunčiame ir paštu. Už supakavimą ir pašto išlaidas Amerikoje reikia primokėti ekstra $1.00. Kanadon — $2.00. Pinigus prašome siųsti iš anksto. COD nesiunčiame.

Krautuvė gerų rakandų, televizijų, šaldytuvų, deimantų, laikrodėlių.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Krautuvė atidaryta ir nedėliomis 10-5 val. Pirmad. ir ketvirtadieniais iki 9:30

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neatidaroma.

Mom and I are playing it smart this year!

"NATURALLY Dad's going to get the special gift that he's been hinting for lately. But this year he's also going to get a gift that won't cost *him* any money. In fact, it will return his money with interest. 'Cause Mom and I are giving him a U. S. Savings Bond."

* * *

This young fellow has a mighty good idea—and one that might help you. Since Dad's biggest concern is his family's security, a Savings Bond is a gift he's sure to appreciate.

And a Bond is one gift that grows more valuable as it gets older. It earns 3% interest, compounded semi-annually, if held to maturity. So by the time this gift is 19 years and 8 months old, each $1.00 you invested will be worth $1.80!

Besides that, a U. S. Savings Bond is one of the finest and safest investments you can make, because it's an investment in the future of America. So drop in at your bank today and purchase a Bond for *your* Dad.

Want your interest paid as current income? Invest in 3% Series H

United States Government Series H Bonds are new current income Bonds in denominations of $500 to $10,000. Redeemable at par after 6 months and on one month's written notice. Mature in 9 years, 8 months and pay an average of 3% per annum if held to maturity. Interest paid semiannually by Treasury check. Series H may be purchased through any bank. Annual limit: $20,000.

SAFE AS AMERICA — U.S. SAVINGS BONDS

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3. 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kainos:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams $9.00
Pusei metų $5.00
Trims mėnesiams $2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Atsivertėliai

Trys buvusieji JAV kareiviai, patekę komunistų nelaisvėn Korėjos karo metu ir atsisakę pernai važiuoti į Ameriką, dabar jau nori apleisti Kiniją ir grįžti namo. Kinijos komunistų valdžia leido jiems išvažiuoti. Draugе su jais gavo leidimą ir du buv. Belgijos kareiviai.

Kinijoje dar yra kiti 16 amerikiečių, nutarusių po karo pasilikti pas Amerikos priešus. Jie sakėsi nusivylę gyvenimu kapitalizmo santvarkoje ir tikįsi rasti laimę pas komunistus, išsižadėję savo šeimų, giminių ir draugų Amerikoje.

Nors tų atsimetėlių skaičius buvo nedidelis, palyginti su dešimtimis tūkstančių karo belaisvių, grįžusių į Vakarų šalis pagal paliaubų sutartį su komunistais, bet komunistų propaganda išpūtė didelį burbulą, padarydama juos "didvyriais" ir statydama juos už pavyzdį Azijos žmonėms.

Atsimename, kaip tąja komunizmo apmulkintų belaisvių sauja tada gėrėjosi ir lietuviškieji Maskvos pakalikai. Bimbininkų spauda rašė apie juos, kaip apie "idealistus", kovojančius už "laisvę ir tiesą" ir rodančius kitiems kelią į "šviesesnę ateitį".

O šiandien tie "tiesos ieškotojai" jau trokšta sugrįžti į Jungtines Valstybes, nors jie žino, kad čia jų laukia bausmė. Jie buvo "negarbingai" išbraukti iš Amerikos kareivių skaičiaus ir, kai jie parvažiuos namo, jie bus patraukti tieson dėl bendradarbiavimo su priešu.

Tikros priežastys, dėl ko jie dabar "atsivertė", dar nėra žinomos. Peipingo pranešimas sako, kad jie nesugebėję prisitaikyti prie gyvenimo sąlygų Kinijoje, kuri yra "ekonomiškai atsilikusi". Bet, veikiausia, jie pasijuto esą nepageidaujami ir Kinijos komunistų bosams.

Pradžioje šie elgėsi su amerikiečiais, pasirinkusiais komunizmo vergiją vietoje laisvos Amerkos, kaip su "garbės svečiais". Jie juos vaišino, reklamavo ir žadėjo jiems geriausių progų pasidaryti karjerą pramonėje arba valdinėse įstaigose. Bet tai buvo tik jų mulkinimas. Jie buvo keliami, anot to posakio, "kaip mėšlas ant šakės", tiktai tol, kol jie buvo naudingi komunistų propagandai.

Jei tie buv. belaisviai nebūtų amerikiečiai ir nebūtų buvę taip išgarsinti, tai Peipingas būtų juos vienokiu ar kitokiu būdu "sulikvidavęs", kad neliktų jų nė pėdsako. Jie gali džiaugtis, išlikę gyvi ir sveiki.

Bet visą savo gyvenimą jiems teks gailėtis, kad jie buvo virtę savo krašto išdavikais.

Sabotažas Ir "Monarchizmas" Kinijoje

Šeštadienį Peipingo radijas pranešė, kad komunistų valdžia suėmė ir nubaudė mirtim grupę maištininkų, veikusių centrinėje Kinijoje ir norėjusių pakeisti komunistinį režimą monarchizmu.

Iš kur galėjo atsirasti Kinijoje monarchijos šalininkų, sunku suprasti. Karaliaus (bogdychano) valdžia Kinijoje buvo nuversta daugiau, kaip prieš 40 metų. Nuo 1912 m. Kinija yra respublika. Nebuvo iki šiol girdėt, kad kas nors iš kinų geistų vėl grąžinti į sostą karalių. Nebuvo girdėt ir apie jokį pretendentą, siekiantį karališkos valdžios.

Kitame radijo pranešime Peipingas sako, kad Mandžūrijoje buvo suimta grupė sabotažnikų, kurie nuversdavo nuo bėgių geležinkelių traukinius ir padegdavo trobas. Iš to aišku, kad žmonės nenurimsta.

Gaudami ginklų iš Rusijos, komunistai laimėjo pilietinį karą Kinijoje, bet sutvarkyti kraštą jie neįstengia. Žmones šaudyti yra daug lengviau, negu juos aprengti ir pavalgydinti.

Jei Kinija turėtų žmonišką valdžią, ji gautų daug pagalbos iš Amerikos. O Rusija jai negali nieko duoti, kaip tik Lenino bei Stalino "abrozų" ir bevertės komunistinės makulatūros.

Komunistų pasakos apie K. Petrauską

APŽVALGA

Lietuvos okupantų spaudoje buvo įdėtas straipsnis apie "liaudies artistą" Kiprą Petrauską, kurį komunistai nori paversti savo meno žvaigžde. Tą straipsnį persispausdino amerikiniai okupantų garbintojai.

Tenai pripasakota apie Kiprą Petrauską ir jo brolį Miką nebūtų dalykų.

Kažin koks J. Karosas rašo, kad Petrauskų tėvas Jonas buvęs "stalius", kuris, "nepaisant tuometinių sunkių sąlygų, kaip įmanydamas mokė savo vaikus — Miką ir Kiprą — muzikos".

Netiesa. Petrauskų tėvas buvo ne stalius, o vargonininkas. Mikas pats ne kartą pasakodavo savo artimiems draugams, kaip nuo 12 metų amžiaus jisai giedodavo "ant viškų", tėvui grojant vargonais, ir bažnytinėse procesijose bei iškilmingose laidotuvėse, lydint numirėlius į kapus. (Jisai skųsdavosi, kad tas jo giedojimas, neišmokus tinkamai balsą valdyti, pakenkęs jo balsui; aukštose gaidose jo balsas kartais nutrūkdavo.)

Netiesa, kad Kipras Petrauskas 1905 m. sakė "aistringas kalbas mitinguose", platino "lapelius" ir buvo žandarų pasodintas "į kalėjimą". Kalbas mitinguosė vienur kitur sakė Mikas Petrauskas (o ne Kipras), ir dėl to jį norėjo suimti žandarai, bet nesuėmė, nes jisai suspėjo pasišalinti.

Kipras 1905 m. rudenį atvyko į Peterburgą pas savo brolį Miką, kuris tada mokėsi konservatorijoje dainavimo ir kompozicijos. Apie kokius revoliucinius dalykus Kipras neturėjo jokios nuovokos ir jais visai nesidomėjo. Jisai norėjo įstoti į konservatoriją, bet turėjo pirma daugiau pasimokyti, nes buvo išėjęs tik pradinę mokyklą. Mikas jį įstatė į tam tikrą paruošiamąją mokyklą.

Galimas dalykas, kad Kipras buvo priimtas į konservatoriją, kaip tikras studentas, 1907 m., bet Peterburge jisai gyveno nuo 1905 m. spalio mėn.

Karosas rašo:

"...1906 metų rudenį Vilniaus miesto salėje (dabar Valstybinė filharmonija) buvo pastatyta pirmoji lietuviška opera, kuriai muziką sukūrė Mikas Petrauskas.

"—Tai buvo mano pirmasis debiutas, — aš tuomet atlikau Birutės vyresniojo brolio vaidmenį..."

Bet iš tikrųjų pirmą kartą Miko Petrausko sukurtą muziką Vilnius išgirdo 1905 m. vasarą, kai tenai buvo pastatyta operetė "Pabaigtuvės"; ir pats kompozitorius dainavo, kaip solistas.

Dainavime Kipras vėliau pralenkė savo vyresnįjį brolį, bet 1905-6 m. jisai buvo tik pradedąs mokytis. O su tų metų revoliuciniu sąjūdžiu jisai neturėjo nieko bendro nei Lietuvoje, nei Rusijoje.

— "Eina jautis vandens gerti, o pilvą namie palieka". — Kas? Atsakymas MĮSLIŲ KNYGOJE, kuri **Naujienose** tekainuoja tik $1.00.

V. ŽETIS

Maskvos komunistų imperializmas

Nepalyginamai biauresnis ir grobuoniškesnis už Rusijos carų imperializmą

(Ištrauka iš studijos "Šešupė ir jos upynas").

Kai rusų caro 10 armija, vadovaujama gen. Rennenkampfo 1914 metais įsibrovė į Rytprūsius ir užvaldė vokiečių oficialiai vadinamas Preussisch Litauen (Gumbinnen) ir Masuhren (Allenstein) provincijas, tai šios armijos leidžiamam laikraštyje vienas karo korespondentas su pasigėrėjimu aprašinėjo šio viso krašto rusiškumą. Pasak jojo jau pats šio krašto pavadinimas Prūsija, atmetus pirmąją raidę P reiškia Rus, Rosija, net, girdi, vienas Nemuno deltos atsišakojimų turi senos rusų družinos vardą — Rus [vokiečiai lietuvišką Rusnę vadina Russ (Aut. pastaba)]. Tokie vietovių pavadinimai kaip antai: Tilzit, Ragnit, Gumbinnen, Stalupoenen, Pilkallen, Insterburg, Kraupischken, Shittkehmen, Lyck ir t. t., tai esą vokiečių iškreipti gryni, slaviški (rusiški) vardai. Jis prie Mozūrų ežerų radęs ištisą kaimą senų vietos gyventojų "starovierų" (sentikių), su kuriais jis dar galėjęs rusiškai susikalbėti; be to, ypač pietų Rytprūsiuos, jis radęs daug vietovių grynais rusiškais vardais. Šis karo korespondentas, baigdamas savo straipsnį, sveikino caro vyriausybės žygį, kuri, čion atsiųsdama popų, šį "iskonnij ruskij kraj" (amžinai rusišką kraštą), basurmanų vokiečių suvokietintą, grąžins atgal į rūpestingą "matuškos" Rusijos glėbį.

Netrukus po to, tame pat armijos laikraštyje teko skaityti vieno rusų kalbininko (rodos, Šachmatovo ar Fortunatovo) straipsnį, kuriame jis šiuos karo korespondento išvedžiojimus apie Rytprūsių rusiškumą išjuokė, palaikydamas jį tikru neišmanėliu. Čia jis nurodė, kad šiaurinė Rytprūsių dalis iki Karaliaučiui, net Mozūrų ežerų sritis ir dar toliau iki Elbingo ir upės Vyslos nuo priešistorinių laikų lietuvių genčių gyvenamas kraštas. Pats Prūsijos vardas paeina nuo lietuvių genties — prūsų, kurie liko suvokietinti ir dalinai žuvo dviejų šimtų metų karuose su vokiečių teutonų ordenu, parkviestu čionai iš Maltos salos Mazovijos lenkų kunigaikščio Konrado. Šio rusų kalbininko, matyti, neblogai mokėta lietuvių kalbos, kaip seka iš jo aiškinimų. Nemuno deltos atšaka Rus pareina iš lietuviško tos atšakos pavadinimo Rusnė, kurią vokiečiai sutrumpino į Russ. Čia visi vietovių, upių, ežerų, balų, raistų vardai, net suvokietinti, yra iš žilos senovės vietos gyventojų lietuvių duoti pavadinimai. Gumbinen, lietuviškai reiškia gumbuota lazda — gumbinė, Pilkallen, liet. — Pilkalnis, pilies kalnas, Insterburg, liet. Įsrutis, taip pat upė Įsrutis, Shittkehmen, liet. Žydkiemis, žydo kiemas, Tilzit ir Ragnit tai liet. Tilžė, Ragainė, raganė, burtininkė.

Ypač čia randasi nemažai vietovių su galūne ischken, lietuviškai — iškis, iškiai: Kraupischken, Wilkischken, Gerwischken, Jenischken ir t. t. Vietovės su galūne iškis, iškiai, rasite ir Rusijos pusėje, toli į pietus ir rytus nuo Vilniaus, kaip tai — Mykoliškis, Žodiškis, Adutiškis, Vosyliškis, Jūratiškis ir taip toliau į vakarus, visoj Kauno, dalinai Gardino, Suvalkų gubernijose ir toliau per visus Rytprūsius, net už Karaliaučiaus. Vietovių su galūne iškis, iškiai, nerasite niekur kitur, tik lietuvių gyvenamuose plotuose, ši galūnė yra būdingiausias tam reikalui rodyklis. Kad korespondentas radęs kaimą starovierų prie Mozūrų ežerų, tai kalbininko nuomone čia nėra nieko nuostabaus: jie čia bus atsiradę bėgdami nuo persekiojimų Rusijoj. Bendrai pietinė Rytprūsių dalis yra apgyventa lenkų — mozūrų, taigi slavų ir visai nenuostabu, kad čia korespondentas radęs vietovių su rusiškais (tikriau lenkiškais) pavadinimais.

Šį caro laikų karo korespondentą mes galime laikyti pranokėju dabartinio rusų komunistų imperializmo, bet tegul nors vienas Sovietų kalbininkas išdrįstų pakartoti šio caro laikų kalbininko tiesos žodžius. Jis kaip liaudies (atsieit rusų komunistų partijos) priešas liktų tuč tuojau likviduotas! Taigi skirtumas tarp caro ir rusų komunistų imperializmo labai ryškus.

Šių laikų Maskvos imperialistai yra nepalyginamai gudresni ir klastingesni. Jie gerai žino, kad jų dabar valdoma buv. Rytprūsių dalis (pagal Potsdamo sutartį) su savo vietovių senais istoriškais vardais yra ne vokiškas, bet grynai lietuviškas kraštas. Vieton kad šį kraštą prijungti prie jo tikrojo kamieno, jų taip vadinamos "bratskoj Litovskoj S. S. R.", jie jį prijungė prie tolimos Leningrado "oblasties" ir toliau štai ką daro. Šį jiems niekad nepasiekiamai aukštos žemės ūkio kultūros kraštą paverčia dykuma, jos darbščius gyventojus, badu, koncentracijos stovyklom, trėmimais Rusijon, Sibiran sunaikina, vieton jų prigabena mongolų — slavų mišinio ir pristeigia komunistinio režimo — baudžiavos, vergų punktų, rusiškų utėlynų: kolchozų ir sovchozų...

Sekdami savo sėbro Hitlerio, vokiečių nacių pėdomis, šio krašto nuo priešistorinių laikų senus, lietuviškus vietovardžius pakeičia į grynai maskoliškas šlykštynes. Taip pav. istoriškąją, lietuviškąją Tilžę paverčia Sovietsk, Ragainę — Nieman, Lazdėnus (nacių pavadintus Haselberg)— Krasnoznamensk, Eitkūnus (nacių pavad. Eydtkau) — Černiševsk, Gumbinę — Gusev, Stalupėnus (nacių pav. Ebenrode) — Nestorov, Įsrūtį (Insterburg)— Černiakovsk, Skaisgirius (nacių pav. Kreuzingen) — Bolšakovo, Labuvą (Labiau) — Polesk, Rasytę (Rossiten) — Rybačij, Širvintą (Schirwindt) — Kutuzovo, Romintai (nacių: Harteck) — Krasnoliesije, Darkiemis (nacių Angerapp) — Ozersk, Girduva (Gerdauen) — Želiezodorožnij, Vėluvą (Wehlau) — Znamensk, Tapuva (Tapiau) — Gvardeisk, o Karaliaučius (Koenigsberg) — Kaliningrad. Net vietos upių gražieji, lietuviški vardai pavirto: Raminta į Krasnąją, Auksinė į Golubąją, Prieglius (Pragaras) į Pregal, Įsrūtis į Instruč, Ungurupis į Angrab, Alė į Lavą, Nemuno deltos atšaka Gilija (vok. Gilge) — Matrosovka. Būdinga, kad Nemuno atšakos Rusnės vokišką pavadinimą Russ paliko, matyti, išeinant iš paminėto caro laikų korespondento išvedžiojimų. Atrodo, kad visoj Mažojoj Lietuvoj neliko nei vieno lietuviško vietovardžio, kuris nebūtų sumaskolintas, tiktai viena Šešupė kol kas dar išvengė Vinco Kudirkos aprašytų "Lietuvos Tilto atsiminimuose" maskolintojų batų. Būkime tikri, kad šie piktašaišiai nuo lietuviško kūno netruks nudūlėti, kaip carų laikų Lietuvos pavadinimas: Severo-Zapadnij Kraj!

Ką patys Maskvos imperialistai skelbia apie šį Mažosios Lietuvos kraštą, aš čia pateikiu keletą būdingesnių ištraukų iš jų melo Enciklopedijos. (Žiūr.: Bolšaja Sovietskaja Enciklopedija, 19 tomas, 2-ji laida, 1953 m. 426—429 pusl. Išleista — Maskvoje.

Liepos mėn. 4 d. 1946 m. Karaliaučiui (Koenigsberg) duotas Kaliningrado vardas, o jo neužsalančiam uostui Piluvai (Pilau) — Baltisk. Kaliningrado sritis sudaryta balandžio mėn. 7 d. 1946 m. **iš senų, amžinų pabaltės slavų žemių** (Autor. pabr.) (na

(Nukelta į 7 psl.)

Sovietinė ir antisovietinė propaganda

Rašo **Andrius Valuckas**

(Tęsinys)

Jūs pasakysite: čia ne Rusija, čia visi turi laisvę. Taip, tai taip, bet ar gali būt laisvė žaisti su ugnimi bet kur ir bet kam?

Ne, negali, šitai draudžia priešgaisrinės apsaugos taisyklės. Ar gali žmogus imt sakyt pamokslą prieš religiją bet kurioj bažnyčioj, pamaldų metu?

Aišku, kad ne, nes tai būtų viešos rimties ardyma.s Tuo tarpu komunistai sako tokias kalbas per savo spaudą, demokratinės šventyklos prieglobsčiu pasinaudodami.

Niekas nenorėtų užkrėsti tyčiomis savo vaikus bet kurios ligos gyvomis bacilomis ar virusais: šiltinės, sifilio ar polio, bet, priešingai, stengiasi įskiepyti nuo jų, apsaugoti, sudaryti kūno atsparumą prieš tų ligų nuodus, toksinus.

Kalbama, kad greitu laiku būsią atrasti vaistai nuo proto ligų. Gal būt tada bus galima ir skiepyti nuo proto ligų, jų tarpe ir nuo pačios blogiausios pamišimo formos — komunizmo?.. Bet kol šito nėra, tai vienintėlė priemonė apsaugoti nuo komunizmo, ypač nekritišką jaunimą, yra neleisti laisvos komunistinės spaudos.

Dabar Bulganinas reikalavo, kad Vakarų valstybės uždraustų spaudai rašyt apie karą, kurstyt gyventojus prieš taiką. Kadangi komunistai yra vienintėliai, kurie ruošiasi pasaulio "išlaisvinimo" iš kapitalizmo jungo šventam karui, tai būtų visai logiška paklausyti šito Bulganino reikalavimo ir uždaryti komunistinę spaudą vakaruose. Kas nori sužinot, ką galvoja ir planuoja Maskvos bolševikai, gali pasiskaityt Kremliaus leidinius, tam nėra jokio reikalo penėti savo kraštuose pasiutimo liga apkrėstus bolševikinius Kominterno ar Kominformo šunelius, vietinius jų laikraštpalaikius...

Laisvos komunistinės spaudos šalininkai aiškina, kad tuo keliu esą lengva išaiškinti komunistų simpatikus bei tikrus komunistus ir karo su sovietais atveju išgabenti juos į tam tikras stovyklas, izoliuoti, kad negalėtų kenkti. Bet tai tik dalis tiesos, nes vieną laikraščio numerį skaito keli asmenys ir vieną izoliavus bent šeši liks laisvi, aiškiai pavojingi. Be to, kiti neužsisako laikraščio per paštą, o perka spaudos kioskuose, kur juos sunkiau kontroliuoti.

Antra vertus, pati pavojingiausia spauda (laikraščiai, žurnalai ir knygos) tai užsimaskavusi spauda, išeinanti nekaltu pavadinimu.

Senatorius Neuberger įnešė pasiūlymą kongresui, kad būtų draudžiama politiniams partijų kandidatams pasirodyti televizijos programoje su netikra išvaizda ar netikru balsu, atseit, neleist žmonių apgaudinėt.

Toks įstatymas būtinas komunistinei spaudai. Jų laikraščiai ir knygos, ypač užsimaskavę, turėtų turėt aiškų raudoną įspėjimą viršuje: "komunistinė propaganda". Tada žmonės nebūtų klaidinami.

Bet komunistai moka panaudoti savo reikalams ir neutralius laikraščius ar net antibolševikinius. Kas skaitė Randolph Hearst Jr. pranešimus iš Rusijos, tai lengvai supras kaip lengvai amerikietis žurnalistas pasidavė sovietų propagandai ir ją, kaip savo tariamai bešališką stebėjimą, perdavė skaitytojams.

Kiekvieno laikraščio skaitytojų laiškų skyrius komunistų planingai išnaudojamas sovietinei taikos ir sugyvenimo propagandai.

Vienas žymus Detroito angliškas laikraštis paskyrė ištisą puslapį, skelbimų skyriuje, Michigano komunistų partijos sekretoriaus melagingam pasiaiškinimui, kada jis buvo teisiamas už priešvalstybinę veiklą. Atseit, tam laikraščiui pinigo meilė buvo svarbesnė už demokratinių laisvių saugojimą...

4. Literatūra

Maksim Gorkis, Stalino paviliotas Rusijon, turėjo išmokyti sovietinius jaunus rašytojus literatūrinio meno. Šito darbo jis ėmėsi visa siela, bet greit pateko komunistų partijos nemalonėn ir buvo likviduotas, nes jis mokė vaizduoti tikrą žmogų ir tikrą aplinką, sovietinio gyvenimo tikrovę. Šito sovietams nereikia, jie tenori komunistinės propagandos, propagandinės literatūros.

Šitai sovietai patys atvirai pripažįsta. Jiems literatūra, tai tik aukštos meninės formos propaganda, padedanti propaguoti komunistines idėjas ir siundyti žmones kovai su kapitalizmu užsienyje ir kapitalizmo liekanomis okupuotuose kraštuose. Ji yra akla ir klusni partijos tarnaitė, agitpropo papūga. Vargas tam rašytojui, kuris įtrauktas į draudžiamų skaityti knygų autorių sąrašą, kuris nepataikė pagauti komunistinės linijos, nukrypo nuo partijos nurodymų. Jiems nevalia nė pažvelgti į žvaigždes, išskyrus kruvinai raudoną penkiakampę žvaigždę virš Kremliaus mūrų, nei vaizduoti realios tikrovės. Atseit, negalima vaizduoti karjeristinių komunistų kombinatorių, sugebančių įsitrinti į aukštus postus, arčiau komisariškų pyragų, palaimintus avigalvius ir suktus farizejus, veidmainius, tuščius plepius. Jų herojai, — tai cukriniai komunistiniai dievukai.

Tokių palaimintų raudonųjų plunksnagraužių, literatūrinių agitatorių, Sovietų Rusija turi netoli keturių tūkstančių, su rašytojų sąjungos biletais.

Lyrika be meilės, proza be asmenybės, o vien tuščiažodžiavimas apie komunistinę statybą. Bet ar gali būti kitaip, kur nėra kūrybos laisvės?..

Puikios medžiagos iš sovietinio biurokratų gyvenimo turi satyrikai ir jų veikalai žmonių mielai skaitomi, kaip kadaise buvo mėgiamos Lietuvoje Vinco Kudirkos satyros apie caro pusgalvius valdininkus, pasipūtusius činovninkus ir jų darbus. Bet satyrikai greit patenka nemalonėn, žiauriai partijos kritikai ir turi būt labai atsargūs, kad neužkabintų per daug galingų tipelių.

Penkmečiais užplanuota literatūra turi sekti sunkiosios pramonės penkmečius ir rašytojai turi "kurti" knygas apie naujus plėšinius Sibire. Štai, kaip komunistai nusako savo literatūros užduotį:

"Literatūra yra mūsų partijos darbo sudėtinė dalis. Literatūros uždavinys mobilizuoti darbo žmones į kovą už komunizmo įgyvendinimą, praktišką jo pastatymą, ir kiekvieno veikalo vertė priklauso nuo autoriaus sugebėjimo atlikti šį uždavinį, n u o autoriaus sugebėjimo demaskuoti liaudies priešus ir partinių darbuotojų apsileidimus bei ydas..."

Taip, sovietiniai poetai nedainuoja apie kacetininkų kančias Sibire, prozaikai nerašo apie mirties namus Vorkutoje, jie nemato žmonių pralieto kraujo kanalus kasant, ne, jie mato tik jau iškastus kanalus, raudono kaukaziško vyno spalvomis ir rašo to vyno tvaiko pagauti, nes kitaip negaus Stalino premijos. O kadaise, Rusijoj, rašytojai ir poetai skaitėsi visuomenės sąžine, pirmųjų linijų kovotojais su priespauda ir neteisingumu... Dabar jie nužmoginti labiau už eilinį pilietį, išprievartauti ir išparduoti, kaip paskutiniai dvasios vergai. Savo ištikimybės įrodymui jie nevengia šnipinėti, išdavinėti, skųsti, arba, kartu su čekistų būriais, krauti žmones į sunkvežimius deportacijoms į Sibirą... Tokie momentai jiems leidžia įrodyti ir savo bolševikinę širdį ir komunistinį stilių.

LIETUVOS DUOBĖTAIS KELIAIS

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Prieš 1-jį pasaul. karą besiverčiančių savo rankų darbu, t.y. proletarų ir smulkių amatininkų viso buvo per 400,000. Taigi, beveik visa Lietuvos darbininkija tada dirbo žemės ūky ar vertėsi be pagalbininkų savarankiu amatu kaime ar mieste.

Tai ir viskas, ką paliko caristinė okupacija Lietuvai. Deja, ir to neteko. Ne kas kitas, o uolusis komunistų partijos narys, spaudos bendradarbis, aukštus mokslus baigęs R. Rasikas, jo parašytoj "Lietuvos ekonominė geografija" (ji buvo išleista 1929 m. SSSR centralinės tautų leidyklos) toj knygoj rašė:

"... Beveik jų visų įtaisymai karo metu buvo išnaikinti, išgriauti ar evakuoti į Rusiją ar į Vokietiją. Iš mašinų ir šiaip įtaisų, medžiagų neišliko nieko, išėmus tik tą, kas buvo surišta su Vokietijos eksploatacija kai kurių įmonių".

Čia galime pridėti, kad kai vokiečiai traukėsi iš Lietuvos, tai beveik viską, ką spėjo, pasiėmė su savimi. R. Rasiko žiniomis apie Lietuvos pramonės likimą galime pasitikėti, nes jis 1919 m. kartu su rusų raud. armija buvo atvykęs Lietuvon ir kurį laiką buvo Kupišky raudonųjų komendantu.

Taigi, Lietuva pramonės požiūriu liko plika! Ne tas skurdus carų okupacijos metų sudėtas kraitelis buvo jų arba vokiečių pagrobtas ar vietoje sunaikintas. Tik pliuškiai, nemokšos gali zaunyti, kad Nepriklausomai Lietuvai atiteko kažkokie rusų sukurti pramonės turtai. Ne! Nepriklausoma Lietuva turėjo visai iš naujo ir iš nieko atkurti savo krašto ūkiui reikalingą pramonę. Ir statė ir kūrė! 1939 m. veikė 1,337 pramonės įmonės, kuriose dirbo 33,489 darbininkai. Turėkime galvoj, kad Nepr. Lietuvos atstatyta pramonė buvo moderniškesnė, labiau mechanizuota, našesnė ir tuo būdu dirbo su mažesniu darbininkų skaičiumi. Jei turėsime galvoj, kad caristinės okupacijos metais Lietuvos, kaip ir visos Rusijos pramonė, buvo toli atsilikusi nuo vakarų valstybių pramonės, tai Neprikl. Lietuvos pramonė darbininkų skaičiumi pranešė keletą kartų, atsižvelgiant į jos produkcijos našumą.

Neprikl. Lietuvos pramonė taikėsi savo krašto ūkio reikalams, todėl daug kas naujo pradėta gaminti, ko seniau nebuvo. Caristinės okupacijos metais Lietuvoj žemės ūkiui reikalingi padargai buvo pradėti pačių lietuvių gaminti, tai buvo tik jų gamybos užuomazga. Lietuvos neprikl. metais ši pramonės šaka pradėjo virsti pagrindine. Seniau Lietuvoj nebuvo gaminama guminė avalynė ir kaliošai. Pradedant 1934 m. tokios avalynės kasmet buvo pasigaminama tarp 800,000 ir vieno milijono porų. Lietuvos neprikl. metais išdygo įmonės stogams dengti medžiagai gaminti, ko nebuvo seniau. Pradėjo veikti įvairių medžiagų audimo dirbtuvės, jų skaičiuje ir dirbtinio šilko. Audinių, Drobės, Cotton, Trikotažo ir kitos panašios iki šios dienos tais pačiais vardais veikia ir naujų okupantų didžiuojamasi jų atsiektais laimėjimais. Naujai pradėjo veikti cukraus, tabako, popieriaus gamyklos. Kai kurios tų įmonių pilnai jau aptarnavo krašto pareikalavimus ir buvo galima apsieiti be iš užsienio gabenamų pirkinių.

Naujieji Lietuvos okupantai mėgsta girtis didžiuliais pramonės srityje laimėjimais ir naujų įmonių steigimu. Sunku patikėti, kad pramonės statistikos duomenys pas juos viena didžiųjų paslapčių. Bet viena aišku, iš spaudoj pasitaikančių jų žinių, kad kas pagaminama pavergtoje Lietuvoje, tos gamybos didžioji dalis išvežama į Rusiją ir neskelbiama, kuria kaina toji gamyba ten parduodama. Gi pavergtos Lietuvos gyventojai skundžiasi stoka namų apyvokai įvairių reikmenų, net avalynės ir tos trūksta. Nūdienės Lietuvos pramonės vadovybėj visur yra rusai-atėjūnai. Jų rankose visas pramonės tvarkymas ir jos gaminių paskirstymas. Kadangi tas reikalas yra centralizuotas, tai lengva palenkti Lietuvos ūkis Rusijos naudai.

3. Žemės ūkis

Ar reikia kalbėti, kokia pašėlusia sparta kilo Nepriklausomos Lietuvos metais žemės ūkis? Apie tai daug buvo rašyta, kalbėta ir visų pripažintas jo staigus kilimas.

Bet pasižvalgykime, ką Lietuvai paliko caristinė Rusija. 1913 m. apytikriai Lietuvos nepriklausomybės sienose su Vilniaus kraštu arklių buvo 451,000; raguočių — 918,000; kiaulių — 1,338,000 ir avių — 1,152,000. Apie veislinius gyvulius tada neturėta supratimo. Gyvulių veislė nebuvo kontroliuojama, prižiūrima. Agronomas, veterinarijos gydytojas to meto Lietuvos kaime nebuvo žinomas. Bet bendrai tada Lietuvoje gyvulių buvo daugiau negu tokiame pat plote rusuose.

Carų laikais gyvulių ūkis buvo antroje vietoje. Pirmavo nepelninga grūdo ūkio šaka. Lietuvoj pienininkyste beveik niekas nesivertė, nes nebuvo kur dėti pieno gaminius. Linas buvo apdirbamas pačiomis paprasčiausiomis priemonėmis: rateliu, namų staklėmis. Lietuvos ž. ūkio gaminiams užsieny rinkos nebuvo. Tik Lietuvos pasienio ūkininkija parduodavo arklius, žąsis Vokietijon.

Bet ir tas gyvasis ž. ūkio inventorius ar atiteko Lietuvai? Verskime to paties R. Rasiko "Lietuvos ekonominės geografijos" 31 puslapį; skaitome:

"Kaip yra žinoma, gyvulių skaičius sumažėjo dėl didelių caro valdžios ir vokiečių okupacinės valdžios rekvizicijų, dėl priverstino išvarymo gyvulių iš Lietuvos, atsitraukiant armijoms ir dėl viso ūkio karo metu suskurdinimo. Sulig valsčių valdybų apie arklių nuostolius pasirodo, kad caro činovninkai išgabeno iš Lietuvos 27,000 arklių, o okupantai-vokiečiai — 171,000 ir šiaip gyvulių karo laiku buvo rekvizuota apie 50%".

R. Rasiko išleistoji "Lietuvos ekonomikos geografija" buvo taikyta komunistų propagandos reikalams. Ji visu savo turiniu buvo nepalanki Lietuvos nepriklausomybei bei abejinga bendram ateities Nepriklausomos Lietuvos ūkiui. Įsidėmėtina ir tai, kad R. Rasikas vokiečius vadino okupantais, o buvusią rusų okupaciją — caro valdžia.

R. Rasikas savo tam veikalui statistikos duomenis ėmė iš rusų šaltinių, o Lietuvos nepriklausomybės metų — iš žurnalo "Lietuvos ūkis" ir Lietuvos statistikos metraščio. Tai dėl jo suminėtų statistikos skaičių tikrumo abejoti netenka.

Taigi, ir šiuo atsitikimu žemės ūkio gyvojo inventoriaus atsistatančiai Lietuvos valstybei teko mažiau kaip pusė seniau turėto.

Neabejotina, kad savi karai su kaimynais, trukusieji apie porą metų, taip pat gerokai pratuštino gyvulių tvartus. O štai 1923 m., gyvulių prieauglis jau viršijo prieškarinį gyvulių turėtą skaičių! Jų buvo veislei prisipirkta iš Anglijos, Švedijos, Danijos ir kitur. 1925 metais Lietuvos ž. ūkis tiek sustiprėjo, kad užsieniui gyvulių jau buvo parduota už 37 milijonus litų, o ž. ūkio gaminių už 19 milijonų 4 šimtus tūkstančių litų. Aišku, buvo parduota save neskriaudžiant — užaugintas perteklius, kuris žmonių mitybai buvo nereikalingas.

Tokia sparta augo ž. ūkis savoj ir savų tvarkomoj nepriklausomoj valstybėj! Paskutiniais Lietuvos neprikl. metais užsieniui jos visokeriopų gėrybių buvo parduota už 252 mil. 703 tūkstančius litų.

Tikrai, Neprikl. Lietuvoj ž. ūkis padarė tokį šuolį pirmyn, kurio iki šiol negali pasiekti naujieji pasivadinimo prasme ir senieji savo esme Lietuvos okupantai, sukolchozinę, susovietinę, subiurokratinę pavergtos Lietuvos žemės ūkį, nors jau turi dešimties metų įsibėgėjimą.

4. Susisiekimas

Lietuvos ūkio gyvenime susisiekimas buvo viena didžiųjų spragų. Caristinė Rusija pas save nesirūpino susisiekimo reikalais, juo labiau jiems nerūpėjo Lietuvoj tie reikalai. Caristinės okupacijos metais negausūs Lietuvoj geležinkeliai, plentai buvo skirti karo strategijos reikalams. Jų tinklas netiko krašto ūkiui.

Pirmoji geležinkelio linija Lietuvoj Vilnius — Kaunas — Kybartai buvo atidaryta 1861 metais; antroji — Mažeikių — Kaišedorių — 1895 metais ir trečioji — Panevėžio — Švenčionių — 1901 m. Jų bendras ilgis siekė vos 1,500 su trupučiu kilometrų ... Lietuvos derlingoji Žemaitija, dalis Aukštaitijos buvo paliktos visai be geležinkelių. Zanavykija, Kapsija neturėjo geležinkelio vietos reikalams. Nemunas buvo paliktas be privažiuojamųjų plentų.

Lietuvos nepriklausomybės metais ši didžioji spraga pradėta kaišioti. 1930 m. geležinkelių tinklas jau buvo išaugęs per 2,000 kilometrų. Buvo suprojektuota tiesti dar kelios naujos geležinkelių linijos. Deja, nelemtas karas visus tuos planus sužlugdė.

Plentų Lietuvoj iš carinės okupacijos liko dar mažiau negu geležinkelių. Ir šie plentai buvo skirti tik karo reikalams. Jie buvo prastučiai ir karo metais išardyti, duobėti. Juos visus beveik iš naujo reikėjo atstatyti, naujus tiesti. Jau 1923 metais plentų sutvarkymo reikalams buvo išleista 4,770,138 litų. Per visus Lietuvos nepriklausomybės metus skiriamos plentų reikalams išlaidos tolydžio augo ir plentų tinklas ilgėjo.

Vandens keliais caristinės okupacijos valdžia Lietuvoje nesirūpino ir tų kelių naudoj nesusigraibė. Nemunu plaukiojo keletas laivelių beveik išimtinai rudenį ir pavasarį, kai Nemune būdavo daugiau vandens. Vasaros sausroms užėjus, Nemunu susisiekimas beveik nutrūkdavo. Nepriklausomoj Lietuvoj Nemuno vaga buvo tvarkoma ir laivai sustodavo plaukioję tik Nemunui užšalus. Klaipėdos uostas buvo gilinamas, tvarkomas ir jis augo, atplaukiančių laivų, savų ir iš kitur, skaičius didėjo. Vandens kelių tvarkymui taip pat kasmet buvo išleidžiamos milijoninės pinigų sumos. Dar nepriklausomybės metais į tą reikalą valstybės iždo įdėti pinigai negrįžo, bet kuriame nors tiesioginiame pavidale, bet ūkinio gyvenimo patogumui, jo geresniam klestėjimui buvo atlikti neįkainojami darbai.

(Bus daugiau)

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto
C. E. Chillingworth (kairėje) ir jos vyras, būtent teisėjas Chillingworth (dešinėje) dingo iš savo West Palm Beach (Fla.) vilos. Teisėjas yra gerai žinomas Floridos teisininkas. Prisibijoma, kad jie gali būti piktadarių pagrobti (kidnepinti).

Chicagos Lietuviu Klubų ir Draugijų 1955 m. Valdybos:

Naujienų Parengimai

1955 metais įvyks šie NAUJIENU parengimai:
Rudeninis piknikas—rugsėjo 14 d.
Rudeninis koncertas—lapkr. 13 d.

LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽĖS KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Ben J. Naurich pirm., 1446 S. 49th Ave., Cicero 50, Ill.; W. C. Jankauskas vicepirm.; K. P. Deveikis nut. rašt. A. B. Petkus iždininkas; Ben Tumaviče fin. sekr. Susirinkimai vyksta kas pirmą penktadienį kiekvieno men. Liberty svet., 1401 S. 49th Ct.

KUPIŠKĖNŲ KULTŪROS DRAUGIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. F. Stanionis, 3950 W. Gladys Ave., Chicago; pagelb. K. Katella, 5566 W. Monroe Street, Chicago; rašt. P. Balchunas, 7146 S. Maplewood Ave., Chicago; fin. rašt. Kazys Katella 4676 W. West End Ave., Chicago; ižd. Kazys Užtupas, 4729 W. 12th Place, Cicero; kasos glob.: A. Rudinskas, 4837 W. 14th St., Cicero ir P. Cheraška, 3023 N. Kenneth Ave., Chicago, Ill.

LIET. BRIGHTON PARKO MOTERŲ KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5847 So. Blackstone Ave., DO 3-5165; Vicepirm. Julia Sačauskas, 7222 S. Richmond Street, tel.: HE 4-7174; nut. rašt. Nellie Wilcop, 4443 So. Rockwell St, YA 7-4472; fin. rašt. Bernice Zemgulis, 2535 W. 42nd St., VI 7-2879; ižd. Adela Sankus, 2609 W 43rd St., LA 3-6085; maršalka Kastancija Juška, 4443 So. Rockwell St. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą ketvirtadienį, 7:30 val. vak. P. Vengeliausko svet., 4500 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

SLA 301 KUOPOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero; vicepirm. M. Tribičius; nut. rašt. J. Činikas; ižd. K. Genis; fin. rašt. ir organizatorius K. P. Deveikis; iždo globėjai A. L. Matul ir E. Yerusevich. Susirinkimai vyksta kas antrą pirmadienį kiekvieno mėnesio Liberty svet.

MORNING STAR KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. St. Jacobs, 2050 W. Pierce Ave., telef. HU 6-0324; vicepirm. J. P. Benekaitis, 3724 N. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; nut. rašt. A. Walskis, 3259 W. Pierce Ave., tel. AL 2-0239; fin. rašt. John Radišauskas, 2019 W. Pierce Ave.; kasininkas John Draugelis, 1701 N. Pulaski Rd., tel. DI 2-5117; kasos rašt. John Raila, 4839 Winnemac Ave., tel. MU 5-9356; kasos glob. S. Vaškelis, 3308 Evergreen Ave.; maršalka A. Lungevič, 1741 No. Central Park Ave., CA 7-5111. Susirinkimai įvyksta 1-mą ketvirtadienį kiekvieno mėnesio svetainėje 3600 W. North Ave., Chicago, Ill.

ŽEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Steponas Narkis pirm., 4353 So. Talman Ave., telef.: VI 7-1279; Juozas Baličias vicepirm., 4047 S. Maplewood Ave., VI 7-4094; Nellie Wilcop nut. rašt., 4443 So. Rockwell St., tel. YArds 7-4472; Paul J. Petraitis, fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; Adela Burba, ižd., 5847 S. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; Bernice Žemgulis kontr. rašt., 2535 W. 42nd St., tel VI 7-2879; Kastancija Juška maršalka, 4443 So. Rockwell Street; Steponas Narkis koresp. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio 3-čią trečiadienį 7:30 val. vak. Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd Street, Chicago, Ill.

UTĖNOS APSKRITIES DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; vicepirm. Florian Walentyn, 4652 S. Western Ave., tel. YA 7-8527; nut. raštin. Nellie Wilcop, 4443 S. Rockwell St., tel. YArds 7-4472; fin. rašt. Bernice Žemgulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; iždin. Justin Yuškėnas, 2537 W. 45th St., tel. LA 3-8414; kasos globėja Minnie Danta, 4535 So. California Ave.; maršalka S. Viršilas, 4218 So. Rockwell Street; koresp. J. Jusevičius, 2624 S. Montgomery Ave. Susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio antrą antradienį, 7:30 val. vakare P. Vengeliausko svet., 4500 S. Talman Ave., Chicago.

9-TO WARDO LIETUVIŲ DEMOKRATŲ VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. Skeivys, 9424 So. Burnside Ave.; vicepirm. J. Pivarūnas, 10732 So. Indiana Ave.; sekretorė Venckienė, 10718 So. Prairie Ave.; kasininkas K. Rubinas, 10503 Edbrooke Ave.; fin. rašt. A. Laurutėnas, 10530 So. Indiana Ave.; kasos globėjai: J. Labžentis, 10826 So. Wabash Ave., ir Bobelis, 10735 So. State St.; trustisai: Rekašius, 16 E. 113th Place ir E. Dambro, 2738 W. 60th St.; kontrolės komisija: E. Dambro ir Bobelis; prie Liet. Demokratų Lygos atstovai: J. Skeivys, E. Dambro ir S. Dambro.

TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS VALDYBA 1955 METAMS: Joe Balchunas pirm., 7155 S. Sacramento Ave., tel. GR 6-5078; P. Kenutis vicepirm.; A. Kaulakis nut. rašt., 3247 So. Emerald Ave., telef. CA 5-3016; Felix Kasper fin. rašt., 3534 So. Lowe Ave.; Frank Bakutis, ižd. ir ligonių prižiūrėtojas 7229 So. Washtenaw Ave., PR 6-0575; Steve Rumchiks kontr. rašt.; Ant. Jaunis iždo glob.; J. Stumbris maršalka; Dr. J. P. Poška, daktaras kvotėjas, 3133 S. Halsted St., tel.: HE 4-2374. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kožną mėnesį Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., 1 val. po pietų. Nariais priimami vyrai ir moterys nuo 18 iki 50 metų amžiaus.

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Juozapas Balčiunas, 7155 So. Sacramento Ave., tel.: GR 6-5078; vicepirm. Antanas Stankus, 7229 So. Fairfield Ave., tel.: WA 5-3972; nut. rašt. Frank Bakutis, 7229 So. Washtenaw Ave., tel.: PR 6-0575; fin. rašt. Thomas A. Petkus, 6714 So. Sangamon St., tel.: HU 3-0848; kasin. Domininkas Bredelis, 6751 So. Campbell Ave.; kasos glob. Kazimieras Brazaitis, 7212 So. California Ave., tel. HE 4-0273; koresp. Ona Švirmickas, 2512 W. 69th St., tel. HEmlock 4-0290.

SLA 36-tos KUOPOS VALDYBA 1955 METAMS: Antanas Zalatoris pirm., 8939 So. Bell Ave., BE 8-1385; Petras Juozapavičius vicepirm., 3210 S. Lowe Ave.; A. Kaulakis, fin. rašt., 3247 So. Emerald Ave., CA 5-3016; M. Vaidyla nut. rašt., 840 W. 33rd St., YA 7-4789; J. Balchunas ižd., 7155 So. Sacramento Ave., tel. GR 6-5078; A. Bradchulis kont. rašt., V. Jankauskas maršalka, Dr. J. P. Poška daktaras kvotėjas, 3133 So. Halsted Street. Susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį pirmą trečiadienį Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare.

LIET. TEATRALIŠKOS DRAUGYSTĖS RŪTOS NO. 1 VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Albert Tamson, 4300 So. Western Ave.; pirm. pagelb. Anna Casey, 3364 So. Halsted St.; nut. rašt. Frank Opulskas, 3955 Archer Ave.; fin. rašt. Thomas Salkauskas, 2514 W. 70th St.; kontr. rašt. Suzan Salkauskas, 2514 West 70th St.; kasos glob. Elizabeth Tamson, 4300 So. Western Ave.; kasin. Justin Yuškėnas, 2547 W. 45th St.; durų sargas Tadas Selickis, 7236 So. Whipple St.; ligonių lankytojas Tadas Selickis, 7236 So. Whipple St.; teisėjas Joseph Bartkus; teis. rašt. Elizabeth Tamson; korespondentas Frank Opulskas.

CICERO LIETUVIŲ PAGERINIMO IR POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. F. Kimbark, 1613 So. 49th Ave., tel. TO 3-6593; vicepirm. J. Tarulis, 1438 So. 50th Ct., tel. OL 2-0312; nut. rašt. K. Genis, 1611 So. 49th Ct., TO 3-6169; fin. rašt. G. Pocius, 1607 So. 49th Ct., tel. TO 3-6445; iždin. K. Laudanskas, 1440 So. 48th Ct., tel. OL 2-7453; dvi iždo globėjos: O. Skridulienė 1617 So. 49th Ave. ir R. Račiauskienė, 1339 So. 50th Ave. Klubo susirinkimai laikomi kiekvieno mėnesio antrą antradienį, Lietuvių Liuosybės svetainėje.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFICIAL CLUB VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Walter Butkus, 4012 Archer Ave.; vicepirm. John Ramans, 415 E. 74th St.; nut. rašt. Paul J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; fin. rašt. Bernice Žemgulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; kontr. rašt. A. Kvedaras, 4246 So. Maplewood Ave.; kasos glob. A. Masulis, 3252 So. Halsted St.; kasierius K. Kazlauskas, 4435 So. Campbell Avenue; maršalka J. Grigonis; dakt. kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave.; korespondentas A. Jusas, 2247 So. Oakley Avenue, telefonas: YArds 7-8989. Susirinkimai įvyksta kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis, nuo 15 ligi 55 metų amžiaus.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1955 M.: Pirm. John Benekaitis, 3724 No. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; vicepirm. Vic. Pačkauskas, 1645 No. Mozart St.; prot. rašt. John Railla, 4839 Winnemac Ave., MU 5-9356; fin. rašt. St. Buneckis, 3312 Wabansia Ave., tel. SP 2-3765; kas. Paul Milaševičius, 4207 No. Linder Ave., tel. PA 5-0256; maršalka Anton Kuprevicz, 5431 W. Drummond Place. Klubo mėnesiniai susirinkimai šaukiami kas trečią trečiadienį, 3600 W. North Ave.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1955 METAMS: Antanas Shimkus pirm., 3100 So. Lituanica Ave.; Stasys Kunevičius vicepirm., 3220 So. Union Ave.; A. Kaulakis nut. rašt., 3247 So. Emerald Ave., telef.: CA 5-3016; Thomas S. Janulis fin. rašt., 3430 So. Morgan St., tel. VI 7-5775; Steve Rumchiks ižd., 3448 S. Union Ave., tel. YA 7-3558; J. Daraška iždo glob.; J. Stumbris maršalka. Susirinkimai įvyksta kas antrą antradienį kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vak., Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street. Visi namų savininkai kviečiami priklausyti prie šios organizacijos.

CHICAGOS LIETUVIU SUVALKIEČIU DRAUGIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel.: DO 3-5165; pirm. pagelb. Antanas Markauskas, 818 N. 14th Ave. Melrose Park, Ill., telef.: FI 4-7581; nut. rašt. Jonas Utara, 903 N. 20th Ave., Melrose Park, Ill., tel.: FI 4-3685; turto rašt. Vytautas Utara, 4537 S. Paulina St.; kontr. rašt. Ona Švirmickas, 2512 W. 69th St., tel.: HE 4-0290; iždin. John Puniška, 2605 W. 43rd Street, telef.: LA 3-6308; maršalka Simon Viršila, 4218 So. Rockwell Street. Susirinkimai atsibūna kas ketvirtą trečiadienį kiekvieno mėnesio Hollywood svet., 2417 W. 43rd Street.

DRAUGIJOS CHORO VALDYBA Pirm. Vytautas Utara, 4537 S. Paulina St.; rašt. O. Švirmickienė, 2512 W. 69th St., tel.: HE 4-0290.; knyg. M. Endziulis, 5610 So. Maplewood Ave., tel.: HE 4-2343.

UPYTĖS DRAUGIŠKO KLUBO 1955 METŲ VALDYBA: Adomas Bartus pirm., 7221 So. Francisco Ave., tel. HE 4-6761; Tadas Zaleckis vicepirm., 7236 So. Whipple St. Bernice Kutas nut. rašt., 5816 S. Sacramento Ave., tel. PR 6-4717; Bernice Žemgulis fin. rašt., 2535 W. 42nd St., telef.: VI 7-2879; Justinas Juškėnas iždin., 2547 W. 45th St., LA 3-8314; Jonas Jusis maršalka, 4332 So. Rockwell St.; Adela Burba koresp., 5847 So. Blackstone Ave., DO 3-5165. Susirinkimai įvyksta kas pirmą šeštadienį kiekvieno mėnesio Vainutas svet., 4256 So. Maplewood Avenue 7:30 val. vak. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis.

KRAKIŠKIŲ DRAUGIŠKO KLUBO 1955 METŲ VALDYBA: Felix Platkauskas pirmininkas, 4019 S Rockwell St., tel. LA 3-0833; Mike Kačinskas vicepirm., 6924 So Artesian, tel. PR 6-9337; Alex Kvedaras nutarimų rašt., 4246 S Maplewood Ave.; Joseph Bložys turto rašt., 3938 W. 63rd Place, tel. RE 5-2562; William Jankauskas iždininkas, 3332 South Lowe Ave., telef. VI 7-1413; Organizatorė Mrs. Starene, 4002 S. Rockwell Street; Juozapas Bložys, koresp., 3938 W. 63rd Place. Susirinkimai įvyksta kas pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio Klub Vainutas svetainėje, 4256 So. Maplewood Ave., 2 val. po pietų. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis.

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS "APŠVIETOS" VALDYBA 1955 M.: pirm. Stella Kaulakis, 3247 South Emerald Ave., tel. CA 5-3016; vicepirm. Anna Piliponis, 3302 S. Union Ave., YA 7-7484; nut. rašt. Sophie Puniška, 2605 West 43rd St., telef. LA 3-6308; fin rašt. Magd. Viščiulis, 4118 N. Ottawa Ave., GL 3-3622; ižd. Anastazija Valančienė, 5702 So. Emerald Ave.; iždo glob. Marė Endziulienė, 5610 S. Maplewood Ave. tvarkdarė Ona Juozaitis, 3249 So. Green St. Susirinkimai Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd Street, kas antrą antradienį.

SLA 63 KUOPOS VALDYBA 1955 M.: Pirm. Petras Kurzikauskas, 10634 So. Indiana Ave., tel. PU 5-0074; vicepirm. Juzė Klonienė, 8858 So Cottage Grove Ave.; protokolo rašt Petras Kučinskas, 5 W. 112th Pl. tel.: PU 5-8099; fin. raš. ir organ Albinas Laurutanas, 10530 S. Indiana Ave., tel. WA 8-0865; iždininkė Anastazija Snarskis, 610 E. 88th St., tel. TR 4-9291; iždo glob. Magdė Bartulienė, 627 E. 89th Place, tel VI 6-3337; Marė Simonelienė, 716 E. 92nd Place; maršalka Jonas Bolišauskas, 515 E. 91st Place; dakt. kvotėjas Dr. J. Makaras, 11750 So Parnell Ave., tel. PU 5-8277. Susirinkimai šaukiami Tuley Park svetainėje, 90th St. ir St. Lawrence kiekvieno mėnesio 1-mą penktad.

LIETUVOS ŪKININKO DRAUGIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas Antanas Valonis, 2222 W. 107th St.; vicepirmin. Kazimieras Davis, 5648 So. Bishop St.; 2 vicepirm. Elzbieta Dambro, 2738 W. 60th St.; nut. rašt. Jonas Zaura, 2222 W. 23rd Place; fin. rašt. Adela Tamor, 1832 So. 50th Ave., Cicero, Ill.; kasos globėjai: Stanislovas Žičkus, Jonas Žurkauskas ir Jonas Matilionis; kasininkas Vincas Duoba; teisėjas V. Valonis, Dr. S. Biežis daktaras kvotėjas, maršalka Ignas Benešunas, korespondentas Kazimieras Davis.

DRAUGYSTĖ SUSIVIENIJIMO BROLIŲ IR SESERŲ LIETUVIŲ VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. A. Zaagėnas, 129th ir State Rd., Lemont, Ill.; vicepirm. A. Barscius, 3014 W. 40th St.; fin. rašt. G. Jakubauskas, 3242 So. Emerald Ave.; nut. rašt. W. Pankauskas, 1820 Canalport Ave., CA 6-5338; kas. F. Norbut, 1645 W. Wabansia Ave., AR 6-1068; kontr. rašt. W. Vinclovas, 3362 So. Lowe Ave.; kasos globėjos: M. Šinkevičienė ir O. Slausgalvienė; ligonių apekūnas F. Norbut. Susirinkimai būna kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje.

CICERO LIETUVIŲ NAŠLIU IR NAŠLIUKIŲ DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Antanas Matul, 1631 So. 48th Ct., Cicero, Ill.; pirm pagelb. Paul Kvederis, 1420 So. 50th Ct., Cicero; nut. rašt. K. Kazlauskas, 4435 So. Campbell Ave., Chicago; turto rašt. Antanas Grincevičius, 8036 So. Yale Ave., Chicago 20, Ill., tel. ST 3-3316; kontrolės rašt. John Zaura, 2222 West 23rd Pl., Chicago; iždin ir koresp. J. Balakas, 1414 S. 49th Ct., Cicero, tel. TO 3-8534; maršalka J. Striška, 1411 So. 48th Ct., Cicero. Susirinkimai vyksta kas pirmą penktadienį kiekvieno mėnesio, 8 val. vak., 1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

DRAUGYSTĖS LIETUVOS KAREIVIŲ VALDYBA 1955 METAMS: Kazys Šimkus pirm., 1514 S. 48th Ct., Cicero; S. Šileika ir J. L. Žukauskas vicepirm. ir ligonių lankytojai; K. P. Deveikis nut. rašt.; K. Andrijauskas iždininkas; Ben Tumaviče fin. rašt. Susirinkimai kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, Liberty svet., 1401 S. 49th Court.

ZARASIŠKIŲ KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. James Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero, tel. OL 2-0312; vicepirm. J. Užundenis, 6753 So. Maplewood Ave., tel. PR 6-4710; nut. rašt. F. Zaliecka, 5347 S. Bishop St., tel. GR 6-3054; fin. rašt. J. Yuškėnas, 2547 W. 45th St., tel. LA 3-8314; ižd. Ralph Puslis, 7144 So. Sawyer Ave., tel. PR 6-7045; trys direktoriai: J. Alikonis, 1005 W. 58th St., tel. WE 6-6235; N. Matulis, 1318 N. Homan Ave., tel. AL 2-518.1; P. Padvaiskas, 2335 W. 23rd St., tel. YArds 7-9485. Susirinkimai šaukiami kas antro mėnesio pabaigoje Hollywood sveainėje, 2417 W. 43rd St., Chicagoje.

LIET. KULTŪROS DRAUGIJA, Chicagos Liet. Draugijos skyrius: Pirm. K. P. Deveikis, 1330 So. 49th Ave., Cicero; nut. sekr. J. Balakas; fin. sekr. ir iždininkas K. Jakubka; iždo globėjas M. Tribičius. Susirinkimai vyksta kas trečią ketvirtadienį Skadausko sveainėje, 1500 S. 49th Ave.

UNITY LITHUANIAN BEN. CLUB VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas Mike Trijonis, 4510 So. Hermitage Ave., FR 6-2172; pirm. pagelb. Stanley Petkus, 4603. So. Paulina St., nut. rašt. Mike Martin, 6611 S. Fairfield Ave., HE 4-9822; fin. rašt. Walter Sharka, 4635 S. Washtenaw Ave., FR 6-0166; ižd. Nick Abaraviče, 8907 So. Cottage Grove Ave., VI 6-1855; kasos globėjai St. Laparskis ir Kost. Kupetis; namo trustisai: Nick Abaravičius, L. Rimšelis, P. Šedvikis; manager L. Rimšelis, 3020 W. 64th St. Susirinkimai vyksta kas pirmą kiekvieno mėnesio penktadienį 8 val. vakare, 4558 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

JONIŠKIEČIŲ L. ir K. KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. John Gasparaitis, 3407 W. 72nd Place; vicepirm. Adelė Burba, 5847 South Blackstone, DO 3-5165; nut. rašt. Joseph Keturakis, 3217 S. 53rd Ct., Cicero, Ill., tel. OLympic 2-8243; fin. rašt. Frank Chepulis, 3510 W. 63rd St., tel. RE 7-0243; kasierius Joseph Vebell, 6447 So. Emerald Ave., tel. EN 4-4380; kasos globėja Estelle McNamee, 6948 S. Rockwell St., tel. HE 4-3138; korespondentas Julius Adomaitis, 6430 S. Campbell Ave., tel. PR 6-8819. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio, Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave., 1 val. po pietų.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas W. Christian, 3238 W. 110th St., tel. CE 3-5635; vicepirm. J. Vebell, 6447 So. Emerald Avenue, telef. EN 4-4380; nut. rašt. J. Keturakis, 3217 So. 53rd Ave., Cicero 50, Ill., tel. OL 2-8243; fin. rašt. Mrs. B. Žemgulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; ižd. Mrs. Adelė Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; kasos glob. J. Sherman, 6348 So. Albany Ave., tel. PR 6-1552; koresp. J. Balakas, 1414 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8534; maršalka Mrs. A. Povilaitis, 509 103rd Street. Klubo susirinkimai įvyksta kas 4-tą nedėldienį kiekvieno mėnesio Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman Ave. 1 valandą po pietų.

ERŽVILKO DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas Charles Redecke, 7210 S. Washtenaw Ave., tel. HE 4-2341; vicepirm. Louis Antanavič, 7019 South California Ave., tel. PR 6-6561; nut. rašt. Nellie Wilcop, 4443 So. Rockwell St., tel YA 7-4472; fin. rašt. Bernice Žemgulis, 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; ižd. Marie Redecke, 7210 So. Washtenaw Ave., tel. HE 4-2341; koresp. Jonas Dowiat, 5945 So. Albany Avenue, telefonas HE 4-9897. Klubo susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį, 7:30 val. vak. P. Vengeliausko svet., 4500 S. Talman Ave., Chicago.

LIETUVIU KEISTUČIO PAŠALPOS KLUBO 1955 METU VALDYBA: Antanas J. Valonis pirm., 2222 W. 107th Street, PR 9-1077; Frank J. Jakavičia vicepirm., 3531 W. 5th Ave., SA 2-4985; Mečys Krasauskas nut. rašt., 4438 So. Francisco Ave., LA 3-8952; Bruno G. Shotas finansų rašt., 7140 So. California Avenue, HE 4-1135; Frank Mickas ižd., 4146 Archer Ave., LA 3-9066; John A. Simonavičius iždo glob., 4531 So. California Ave., LA 3-6978; Jonas Gurgždas kontr. rašt., 3944 S. Rockwell St.; Domininkas Chepela maršalka; Teisėjas A. F. Wells advokatas-patarėjas, 59 W. Washington St.; Dr. M. T. Strikol daktaras-kvotėjas, 4645 So. Ashland Ave., YArds 7-4787. Keistučio klubo susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį 1-mą sekmadienį 1 val. po pietų, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd Street.

Aukštos kainos ir algos

Aną dieną nupirkau švarką ir kelnes pas Higgins & Frank ant Michigan Ave. už $125. Tokią pat drabužių eilę 1915 m. galėjai gauti už $25.

Nupirkau batų porą pas Marshall Field už $28. Prieš 30 metų jų kaina būtų vuvusi $7.00.

Mano automobilis dabar kainoja $2,400, gi 1926 m. buvo galima pirkti už $800.

Kada turėjau ofisą vidurmiestyje — Marshall Field Annex, nuomos mokėjau $35, dabar moku $100 net paprastoj apylinkėj.

Už gazolino galioną mokėdavom po 7 c., gi dabar apie 30 c.

Maistas, baldai, kuras ir kiti daiktai dabar kainoja 3 ir 4 sykius daugiau, negu netolimoje praeityje.

Viskas pabrango trigubai ir aukščiau. Visi skundžiasi dėl aukštų kainų.

Tačiau Amerikos didžiuma gyventojų niekad negyveno taip gerai kaip dabar. Jie perka namus, vasarnamius, automobilius, atostogauja, yra tinkamai apsirėdę, turi radijo ir televiziją, valgo ir geria ką nori. Čia neina kalba apie turčius, kurie turi perdaug, ir apie vargšus, kurių rasime visame pasauly. Turiu galvoj darbininkus, profesionalus, biznierius, valdininkus ir farmerius. Ypač darbininkų algos pakilo penkiariopai ir aukščiau. Seniau amatininkai dirbdavo 9 ir 10 val. už $5. Dabar už 8 valandas jie gauna $20 arba $25, kai kurie $30 ir daugiau. Didelis daktarų, advokatų, inžinierių, profesorių skaičius uždirba mažiau negu amatininkai.

Kadangi darbininkas pasidarė brangus, todėl ir kainos ant visa ko pašoko. Plaukų kirpėjas, garbiniuotojas, masažistas jau ima penkis sykius brangiau negu prieš 20 metų ėmė.

Vidutiniškai uždirbantis darbininkas sunkiai verčiasi, todėl ir jis reikalauja didesnės algos. Derybomis, streikais ir kitokiomis priemonėmis jis už ją kovoja. Ir dažnai gauna. Jo dirbinių ir patarnavimų kainos pakyla.

Aišku, kad aukštos algos viską pabrangina. Tačiau Amerikos darbininkas jau išsikovojo ir žmoniškai trumpų darbo valandų ir ganėtinai gero atlyginimo bei kitų pagerinimų.

Dr. A. Montvidas

Argi dvynukai

(Skaitytojų balsai)

Spaudoje vis tenka skaityti, kad Švedijoj, Anglijoj, New Yorke ir kitur žmonėms įvairiais būdais brukama komunistinė spauda. Niekas neprašo, kad už siuntimą mokėtų. Žmonės net policijon kreipėsi, bet nuo to šlamšto niekaip atsikratyti negali.

Čia Chicagoje yra leidžiamas lietuvių kalba laikraštis. Daugelis jo straipsnių savo turiniu, o ypatingai išsireiškimų forma labai ir labai primena Lietuvoje 1940—1941 metais ėjusią "Tarybų Lietuvą". (Rašo, kad žmonės neaukotų Lietuvos laisvinimo reikalams). Taip pat ir to savaitraščio ir platinimo būdas nieko nesiskiria nuo aukščiau minėtos spaudos. Kiek man teko kalbėtis su žmonėmis, visi jį gauna ir stebisi, iš kur tokią puikią informaciją to laikraščio administracija turi, kad vis suranda žmonių adresus ir nori nenori jį tau siuntinėja. Kiti beveik prieš metus laiko parašė redakcijai prašydami, kad laikraščio nesiuntinėtų. Bet kur tau, siuntinėja reguliariai ir toliau. Persikelia žmogus į naują butą, ir vėl, per porą mėnesių, suranda naują adresą ir vėl siuntinėja. Kaip ir už komunistinę spaudą, nereikia nieko mokėti. Gal ir čia reiks kreiptis policijon?

Ar tik nebus čia dvynukai, nes daug kuo labai panašūs?

Chicago. **I. Laukaitis**

Be pasaulėžiūrinių skirtumų

Buvo asmenų, kurie raštu ir žodžiu rimtai ir pusiau juokais teiravosi: koks likimas tos istorinės medžiagos, kuri atstovauja skirtingą pasaulėžiūrą negu Pasaulio Lietuvių Archyvo vadovybė. Įdomautasi, ar nesunaikinama, ar lygiai saugoma, kaip ir savos ar artimos pasaulėžiūros ir t.t. ir t.t.

Besirūpinantiems šiuo klausimu pranešama, kad Pasaulio Lietuvių Archyvas renka ir saugo istorinę medžiagą be pasaulėžiūrinio skirtumo. Čia nebojama, kurios pasaulėžiūros asmens ar sambūrio veiklos pėdsakus liudija. Svarbu tik, kad istorinė medžiaga liestų Lietuvą ar lietuvius. Atsiuntusieji istorinės medžiagos gali atvykti ir patikrinti.

Vincentas Liulevičius,
PLA Direktorius

Maywood, Ill.

Pradinės mokyklos pabaigtuvės

Birželio 9 d. įvyko Irving School pradinės mokyklos pabaigtuvės.

Toje mokykloje mokėsi ir sėkmingai, gerais pažymiais baigė jaunuolis Ronald Toop. Jis yra sūnelis Reginos, kuri yra duktė gerai žinomos Juzės Rašinskienės, seniau vėdusios "Naujienų" moterų skyrių ir rašiusios vertingų eilėraščių.

Linkiu gero pasisekimo jaunuoliui žengti pirmyn, siekiant mokslo. **Rep.**

Šauni gegužinė svetainėj

Humboldt Parko Lietuvių Klubo gegužinė birž. 12 d. buvo svetainėj, 3600 W. North Ave.

Ši gegužinė buvo rengiama Jeffersono girioj. Bet lietus ir šaltas oras visą aną savaitę be paliovos sugadino daug gegužinių. Sekmadienis taip pat buvo šaltas ir šlapias.

Tad humboldtparkiečiai suvažiavo į aukščiau minėtą svetainę ir ten piknikavo.

Klubo pirmininkas J. Benekaitis ir iždininkas P. Milaševičius tikrai daug dirbo bevaišindami dalyvius, o A. Lungevičius iš visų pinigus ėmė. M. Matulis juokus krėtė, Dr. A. Montvidas ir V. Pačkauskas ginčijosi dėl vadizmo principų. J. Gudelis ir P. Kazlauskas pasakojo dusetiškių nuveiktus kultūrinius darbus. Raila, Sudeikis, A. Šimkus, A. Valskis, J. Kavaliauskas ir daug kitų lošė pinaklį ir kitus lošimus.

O "leidės", kurių buvo daug — Draugelienė, Milaševičienė, Benekalienė, Valskienė, Kavaliauskienė ir daug kitų — kažką diskutavo, gal būt, naujas suknių madas.

Čia buvo ir jaunas Jeronimas Šimkus, Chicagoje gimęs ir augęs. Atitarnavęs marinų korpuse, dabar vakarais studijuoja North Western universitete, Chicagos skyriuje, teisių mokslą. Taipgi čia buvo ir jo jauna žmona bei devynerių metų sūnelis. Jie gyvena 2023 N. Keeler Ave. Jeronimo tėveliai yra seni miesto šiaurės gyventojai. Ant. Šimkus iš amato yra siuvėjas, daug darbuojasi Humboldt Parko Klube ir kitose organizacijose.

Šiame pobūvyje p. p. Šimkų šeimos buvo trys kartos, tai tikrai retai taip pasitaiko. **K. č.**

Visiems sporto bičiuliams

L. E. sporto skyriui labai reikalinga įvairi sporto literatūra ir periodinė sporto spauda, išėjusi Nepr. Lietuvoje. Taip pat reikalingos ir sporto fotografijos, vaizduojančios lietuvių sportininkų pasirodymus, įvairių sporto klubų šventes ar kitus svarbius laimėjimus, o taip pat ir žymiųjų pavienių mūsų sportininkų pasirodymus. Kas turėtų aukščiau minėtos sporto literatūros, sportinės spaudos ar fotografijų, labai prašyčiau jas atsiųsti L. E. sporto skyriaus redaktoriui šiuo adresu: A. Keturakis, 368 W. 4th st., So. Boston, Mass.

Pasinaudojus literatūra ir fotografijomis jų savininkai jas gaus atgal.

Neturėdamas viso pasaulio lietuvių laikraščių adresų, labai prašau tų laikraščių redaktorius, kurie tiesiog nebus gavę šios žinutės iš manęs, ją perspausdinti. Už ką iš anksto dėkoju.

Laukdamas talkos, reiškiu pagarbą

A. Keturakis,
L.E. Sporto Skyr. Redaktorius

Paskaita apie skolinius

Dr. P. Jonikas Lietuvių Kalbos Draugijos valandėlėje birželio 20 d., pirmadienį, 7 v. v., per S. Barcus radiją kalbės tema "Kuo galime pasivaduoti anglicizmus".

Stanley Christmas su šeima apžiūri slėptuvę Houston mieste (Tex.). Birželio 15 d. visa šeima nusileis į slėptuvę ir ten praleis ištisas tris dienas. Po to p. Christmas paruoš raportą apie savo ir savo šeimos pergyvenimus slėptuvėje.

Pirmadienio vakarais "Šaltimiero Radijo" transliuoja Stasio Kernagio muziką ir dainą lygiai 8 v. v., iš galingos 5,000-watt WGES, 1390-kc. Klausykite!

Susirinkimas už rasių lygybę

Praeitą savaitgalį Trianon Balroom čia Chicagos negrų prekybos rūmai suruošė pietus, kuriuose buvo keliamos mintys už rasinę desegregaciją bei visų rasių teisių lygybę.

Ta proga kalbėjęs R. Wilkins, National Assn. for the Advancement of Colored People sekretorius, pareiškė, jog visos valdžios įstaigos turėtų rūpintis įgyvendinti rasinę lygybę po to, kai aukščiausias teismas paskelbė desegregaciją švietimo srityje.

Chicagos burmistras Daley pažymėjo, jog esąs daromas progresas duoti Chicagai valdžią, kuri rūpintųsi lygiai visais gyventojais, neatsižvelgdama į rasę ar religiją. Jis pabrėžė, jog bendradarbiavimo, supratimo ir švietimo priemonėmis galima visiems gyventi taikoje ir sandoroje.

PAMINKLAS ELŽBIETAI ZILNIS

Sekmadienį, birželio 19 dieną, 4 val. po pietų, Šv. Kazimiero Kapinėse, Sec. 29, sklypas 164, bus atidengtas paminklas Mrs. Elizabeth Zilnis, kuri gyveno 6941 S. Talman.

Ji paliko dukterį Genevieve Ruzinski ir žentą Frank, sūnų Richard ir marčią Stelle, sūnų Alfred ir marčią Mary ir 4 anūkus. Artimieji ir pažįstami prašomi dalyvauti paminklo atidarymo iškilmėse. **Artimasis**

— **NIEKUR KITUR.** — Niekur kitur nerasite tokių gerų rašomų mašinėlių, foto, radio aparatų, gintaro ir kitokių prekių dovanoms, kaip kad pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted St., YA 7-0677. (Skelb.)

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

Iš lituanistikos klasės Marquette Parke

Š. m. birželio mėn. 5 d. Marquette Parko (Šv. P. M. Gimimo parapijos) lituanistikos klasei Tėvų Komitetas surengė Labdarių ūky gegužinę, kurioje dalyvavo gausus būrys mokinių, jų tėvų ir svečių.

Gegužinės metu buvo įteiktos dovanos baigusiems VIII skyrių ir kitų skyrių mokiniams. Geriausioms VIII sk. mokinėms — Daliai Kolbaitei, Birutei Koncytei ir Auksei Liulevičiūtei šalia knygų įteikta ir po menišką Vytį.

Lietuvių Bendruomenės Marquette Parko Apylinkė parėmė Lituanistikos klasę, paskirdama dovanoms $50. Gražių, rinktinių knygų padovanojo Lietuviškos Knygos Klubas. Knygų ir kitų dovanų aukojo "Margutis", Jonas Karvelis ir Dudėnų krautuvė.

Mokiniai ir jų tėvai džiaugiasi dovanomis ir nuoširdžiai dėkingi jų aukotojams. **V.**

Kapitalas švietimui kelti

Eilė Chicagos mokslo įstaigų yra užsimojusių nemažas sumas kapitalo skirti institucijoms plėsti ir gerinti.

Northwestern universitetas per eilę ateinančių metų numatęs papildomai išleisti $138,500,-000, o Chicagos universitetas 32 milijonus dolerių per 10 metų. Illinojaus technologijos institutas numatęs papildomai investuoti 15 milijonų dolerių, St. Xaver kolegija $5 milijonus, Loyolos universitetas $9 milijonus su viršum, De Paul $5 milijonus su viršum, Chicago Medical School $6 milijonus ir t.t. Pradinių mokyklų statybai Chicagos švietimo taryba yra numačiusi antrą kartą išleisti 50 milijonų dolerių.

"Ligi pat XVIII amžiaus pabaigos Didžiojoje Lietuvoje negalima pastebėti jokio bendro susidomėjimo nei lietuviška kalba, nei literatūra", rašo prof. Vaclovas Biržiška "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorijoje".

Lietuvių literatūros gimimas ir jos tolimesnis vystymasis yra aprašomas prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorijoje". Visi, kurie domisi mūsų literatūra šią knygą turėtų perskaityti. Knygos kaina: kietais viršeliais $3.00, minkštais $2.00.

Knygą užsisakykite šiuo adresu: NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

Vincas Krėvė priklauso visiems lietuviams!

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wallbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ket'irt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

DR. JONAS ADOMAVIČIUS

MEDICININĖ TIESA

II

Jei tu pasineši keleliu ne tuo — tavas kojas slėgs žaizdos sunkiau nei akmuo

Sakysim, kad jau pats su savo išsiplėtusiom venom, kojose žaizdom bei venų senu pasikartojančiu užsikimšimu — trombozu pas pajėgų, sąžiningą gydytoją atsidūrei ir jis, nuodugniai tamstą ištyręs, patarė operuotis. Tai viskas tvarkoj, nes paprastai gilesnių venų lieka pakankamai ir kraujo tekėjimas po operacijos ne tik nesusitrukdo, bet pagerinamas esti. Gydytojo chirurgo reikalas, kada operuoti, kaip operacijai ligonis paruošti. Kartais ir patyrusiam chirurgui operavus priseina operaciją pakartoti. Dėl to nereiktų reikalingos operacijos vengti.

Deja, taip susipratusių lietuvių, kaip kasdieninė praktika rodo, yra ne dauguma. Ne vienas jų klaidžioja įvairių vaistinių, ne savo srities ligas gydančių gydytojų, o ir net šundaktarių, čia visokiais vardais pasivadinusių, pakiemiais tol, kol luoši palieka. Vėliau, kad ir atranda tiesų kelią, bet jau ne visada įvalioja juo eiti. Jie paprastą kojų venų išsiplėtimą savu "gydymusi" sukomplikuoja iki nepagydomumo taip, jog uždegimui atsiradus reikalinga operacija darosi kuriam laikui neįmanoma. O kartais, gilioms venoms užsikimšus, ji ir visai negalima esti. Tada žmogus vien guminiais raiščiais apsitvarstęs, ar net gipsiniam bate koją įavęs vargsta. Nei jis visai luošas, bet ir ne darbininkas palieka. Tokių jau mes tūkstančius turim.

Tik jau, susimildams, savo švarko neduok šiaučiui taisyti

Lietuvis, jei jis dar svetimų netikusiu raugu nepersisunkęs, kaip taisyklė, operacijos vengia kaip beišmanydamas. Gera, kad jis vietinius blogume nemėgdžioja — neprašo operuojamas kada nereikia. Vienok reikale operacijos atsisakyti yra savęs žalojimas. Juoba, kad operacija šioj ligoj nėra didelė; tik kojos oda su poodiniais audiniais užmarinus atliekama. Tik labai jautriems bendra anestezija daroma. Žmogus, nekomplikuotais atsitikimais, po keletos dienų į namus paleidžiamas eiti. Tik, žinoma, turi operuoti chirurgas specialistas. Tat, susirgęs nepaikiok — savo eilutę duok tik geram siuvėjui ir tik siuvėjui siūti. Taip savo sveikatą tvarkydamas, geriausią šiandieninės medicinos tau galimą suteikti pasveikimo galimybę tu apturėsi.

Fabrikantas nesnaudžia, tai ko tu miegi?

O kaip mes šiandien išsiplėtusias kojų venas bei kojose dėl tokių venų atsiradusias žaizdas turėdami elgiamės? Tik pasižiūrėkime! Taip ir niežti nagai dažnam iš mūsų kokią nors mostį ant žaizdos užkrauti. Fabrikantai tą žmonių palinkimą puikiausiai išnaudoja. Jie žmones gundyte gundo — jie pakiša skelbimą (laikraštis už tai neatsako): "Tepalas nuo užsisenėjusių skaudančių žaizdų! Tie, kurie kenčiat nuo senų atvirų kojose žaizdų, vartokit mano mostį (Ointment). Tada galėsit ramiai sėdėti ir miegoti, nes žaizdos neniežės. Tik prisiųskit $3.50..." Na, ir gudrumas. Nesako, kad tas jo "ointment" žaizdą užgydys, ne. Ji, mat, taip tepalais tepama negali užgyti ir neužgyja. Tą mes, iš anksčiau aprašyto apie išsiplėtusias kojų venas ir dėl jų atsiradusias žaizdas, žinom. Jis tik niežulį tau už tavo veik pusdienio uždarbį apsiima sumažinti. Tu pats kaltas, kad manai, jog jis tave pagydys. Nors tau ne vien niežulį mažinti reikia, bet ir kojas žaizdotas gydytis privalu, vienok tu reklama patiki ir, neva niežulį ramindamas, tu savo koją, o kartais ir sveikatą prarandi.

Argi tau vienos bėdos negana, kad tu dar antrą kraunies?

Kalbame čia apie galimą alergiją — įsijautrinimą odos visokius tepalus ant jos kraunant. Netvarkingai gydydamasis tu ne tik savo kojose žaizdų neatsikratysi, bet dar vieną didžią negerovę alergijos pavidale prisišauksi. Taigi, tu, brolau, dabar žinai kaip elgtis dėl išsiplėtusių venų tavose kojose žaizdoms atsivėrus. Jei sąžiningas, patyręs gydytojas tau operuotis patars, tai jo patarimo neklausant, visokios "adatos", guminės kojinės, bei kiti kitokie, operacijos vengiant, išprašyti iš gydytojo gydymo būdai, tavų žaizdų sveikėjiman nepastūmės. Palik gydytojui nuspręsti, kada, nereikiant operacijos, visos minėtos ir dar kitos priemonės pavartotinos.

Lietuvi, juk tu ne kumpis, tai kam į kaminą kabinamas peršiesi?

Pamenu, kaip geras diagnostas ir puikus gydytojas mano mokytojas profesorius Pranas Gudavičius Kauno Universiteto klinikose tūlam reikiamos operacijos dėl kojose žaizdų atsisakiusiam sakydavo: — Apsiimu tave išgydyti be operacijos, jei tu, kaip kumpis kamine, aukštyn kojomis pakabintas bent tris mėnesius ištversi.

Čia profesorius turėjo galvoje padėtį pagerinančią kraujo apytaką išsiplėtusiose kojų venose taip su ligoniu kalbėdamas. Tada, dažniausiai, ligonis sutikdavo operuotis.

Tad, visi mes čikagiškiai ir kitų vietų lietuviai, kol dar lietuviškais kumpiais ar "polish sausage" neišvirtom, ne po įvairius šalikelius klaidžiokim, bet nadokimės tikros šiandieninės medicinos pajėgumu. Liaukimės savo sveikatą baigę. Kapų puošimo dienoj net 30,000 mūsiškių po žalia velėna per, palyginti, neilgą laikotarpį atsigulusių Kazimierinėse priskaitė. Kas gi dabar gali pasakyti, kiek jų ne laiku ten prisiglaudė. Atverkime tat savas duris šiandieninės medicinos pajėgumui, savo pačių labo siekdami.

*Chicagiečiams susisiekimo nelaimės kiekvienais metais kainuoja $40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmokate savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety".

Tuščios pastangos

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

Sovietai toliau tęsia savo pastangas skatinti tremtinius grįžti. Vis labiau aiškėja, kad tos pastangos neturi Maskvos pageidaujamų pasekmių. Kaip gali grįžti į savo tėvynę lietuvis, latvis, estas, jei jis iš šimto šaltinių žino tikrąją padėtį Sovietų okupuotoje tėvynėje? Tremtiniai Vakaruose apie tą padėtį tikrai žino daugiau, negu Sovietams gali būti malonu. Žino, svarbiausia, kelis svarbius faktus. Būtent, kad Sovietų okupuotame krašte nėra jokios laisvės, kad žmogus kas valandą yra pavojuj būti terorizuojamas, kad jis už savo darbą gauna vergo atlyginimą ir kad visas kultūrinis ir medžiaginis gyvenimas yra nepaprastai skurdus.

O gal tremtiniai klysta? Gal jų žinojimas apie savąjį okupuotą kraštą yra nepilnas? Gal Sovietų pavergtoje Lietuvoje yra jų skelbiamasis "rojus"?

Sovietai turėtų galimumų tremtinius įtikinti. Reiktų tik vieno dalyko — atidaryti Lietuvos sienas. Lai suteikia Lietuvos gyventojams teisę važiuoti aplankyti savo gimines Vakaruose, kad galėtų jie asmeniškai papasakoti, kaip iš tiesų yra Lietuvoje, koks gyvenimas. Tegu atvažiuoja ir tie, kurie prieš keletą metų grįžo. Tegu jie papasakoja, kaip įsikūrė, ar patenkinti savo gyvenimu.

Pagaliau tegul ir iš Vakarų lietuviai turi teisės laisvai lankytis Lietuvoje. Tegul nuvyksta į Lietuvą Amerikos lietuvių aplankyti savo gimines, gyvenančius Vilniaus, Kauno, Šiaulių ar Šuvalkijos kraštuose. Jie nevengs ir tremtiniams papasakoti savo tikruosius įspūdžius apie padėtį Lietuvoje.

Kodėl Sovietai, vesdami tokią propagandą už grįžimą, neatidaro aklinai uždarytos sienos į Lietuvą? Kodėl jie slepia jų skelbiamą "rojų" nuo pasaulio akių?

Jei Lietuvoje būtų žmoniškesnis gyvenimas, tremtiniai į ją grįžtų ir be ypatingos propagandos. O dabar visa toji Sovietų repatrijacinė propaganda nėra kas kita, kaip tuščios pastangos. Į visas Sovietų repatrijacines pastangas verta priminti rašytojo Igno Šeiniaus švedų laikraštyje paskelbtą obalsį sovietams

Repatrijuokite patys į Rusiją, pasitraukite iš Lietuvos, tai lietuviai tremtiniai nedels tuojau grįžti į savo tėvynę. — E.

drevnich, iskonnich zemliach pribaltijskich slavian), po to kai buvo sumušta fašistinė Vokietija ir sunaikintas jos amžinas agresijos židinys — Rytų Prūsija. Trijų valstybių sprendimu (J. A. V., Anglijos, RSSR) Berlyno konferencijoj, ir keturių valstybių ministerių sesijoj, kovo mėn. 1947 m. Maskvoje, likvidavus buv. Prūsų valstybę, du trečdaliai buv. Rytprūsių buvo perduoti Lenkijai, o vienas trečdalis buv. Karaliaučiaus ir Gumbinės provincijos) įėjo į RSSR sudėtį. Tai sudaro 15,8 tūkstančių kvadratinių kilometrų (drauge su mariomis), dalinasi į 17 rajonų, turi 20 miestų, 7 miestų tipo sodybas. Aukščiausia vieta virš jūros paviršiaus 231 metras Vištyčio ežero rajone. Kuršių Nėringa (Kurskaja kosa) turi 97 klm., plotis iki 3,6 klm., smėlio kopos čia pasiekia iki 69 metrų aukščio. Kuršių marių plotas — 1613 kv. klm., Frische Haff plotas 861 kv. klm., iš jų Kaliningrado sričiai priklauso 430 kv. klm. Navigacijai tinkamų upių ilgis 361 klm. Vištyčio ežero plotas 17,6 klm.

Miškai užima vieną penktąją dalį teritorijos. Žvėrių pasaulis turi labai turtingą fauną.

Kaliningrado sritis apgyvendinta kolonistais (pereselencami) iš įvairių Rusijos rajonų. Dauguma gyventojų dirba vietos pramonėje, transporte ir žuvų gaudyme, tik vienas trečdalis gyventojų dirba žemės ūkyje. Laike karo daug miestų ir vietovių buvo sunaikinta, bet dabar baigiama atstatyti ir kai kurių produktų gamyba viršija net prieškarinį stovį. (Tuomet, kaip iš ten grįžę pasakoja, — tai mirtim ir rusiška netvarka pulsuojąs kraštas. Aut. past.).

Žemės ūky teritorijos plote nebuvo tinkamo žemės sutvarkymo. Grobuoniškoji kapitalistų žemės ekspluatacija vedė prie žemės nuliesinimo ir derliaus sumažėjimo. Tik įsteigus Kaliningrado sritį ir ją apgyvendinus kolonistais iš Sovietų Rusijos buvo įsteigti sovchozai ir kolchozai, jau dabar kai kurių iš jų pasiekti aukšti derliai, net iki 30 centnerių iš 1 ha.

Visą tai perskaičius, gauni įspūdį, kad Kaliningrado sritis randasi kur tai apie Maskvą, bet čia pat įdėti vaizdai — miestų, įstaigų ir šiaip vietovių nebent tik tiek turi maskoliškumo, kad ant kai kurių jų galima pastebėti rusiškus parašus.

Rusų valdomoji Kaliningrado sritis tai dar vienas iš daugelio dabartinių Maskvos satrapų imperializmo, maskolinimo ir tautų genocido pavyzdžių. Carų Rusija visais šiais smurto darbais buvo labai pasižymėjusi, bet Maskvos komunistai ją keleriopai pralenkė.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Išgydo kreivas akis be operacijos
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2
Šeštadieniais 10—2 val. po pietų.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavima daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR
- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas
4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tiktai už $169
Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.
ROOSEVELT FURNITURE CO
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PRospect 6-1795
Rezid.: GRovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir ketv. 7:30 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieni tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. Ofiso ir rezid. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus:
nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m.
7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsiliepę virsutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

SVEIKATOS UŽ PINIGUS NENUPIRKSI

Bet už labai smulkius pinigus Naujienose galite įsigyti knygą, kuri Jums visuomet padės išsaugoti Jūsų milijonais neįkainojama sveikata. Dr. J. A. Karaliaus, 174 puslapių, NAMŲ DAKTARAS kainuoja tiktai $1.00. Pirkdami NAMŲ DAKTARĄ šią vasarą, gausite prancūzų klasiko Emile Zola 292 puslapių romaną DARBAS visiškai veltui. Užsakymus su perlaidomis ar money orderiais siųskite: Naujienos, 1739 So. Halsted St.

NAMŲ DAKTARAS kainuoja tik $1.00 (Priedo — romanas nemokamai). O kiek jūs vertinate savo sveikatą? Užsakymus siųskite į Naujienas.

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

* * *

Molotovas dar atvyks į Chicagą

Molotovas, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris, kuris, pravažiuodamas į San Francisco konferenciją, padarė po Chicagą netikėtą ekskursiją, žada dar kartą aplankyti skerdyklų sostinę. Jis sustosiąs čia birželio 28 d. 5 valandoms, keičiant traukinius.

Dėl pirmojo jo atsilankymo ir kai kurių nepasitenkinamų pastabų meras Daley ir parkų distrikto tarybos prezidentas Gately sako, jog Molotovui reikėjo apžiūrėti ypač tuos dalykus, kuriais gali Chicaga didžiuotis. Mat Molotovas pareiškė, pamatęs neištaisytas vandens užlietas vietas paežerėje, kad toks turtingas miestas galėtų gražesnę paežerę turėti. Tie pareigūnai primena, kad Molotovas galėjo vykti ten, kur norėjo; jam nebuvo rodomos, kaip bolševikinėje Rusijoje, tik parinktinės vietos ("Potiomkino kaimai").

Molotovo pasivažinėjimas po Chicagą praėjo ramiai, nes nekas tėžinojo, kad čia atvykusi bolševikinė svita. Bet Omahoje lietuvių bei latvių tremtiniai bolševikų diduomenę atitinkamai pasveikino...

Nušovė 20 m. plėšiką

Vienas 20 m. amžiaus plėšikas policijos buvo nušautas, kai jis su kitu, 16 m. amžiaus E. Hoth, 827 Eastwood Ave., plėšė gazolino stotį, 4252 Lawrence Ave. Pastarais jaunuolis buvo suimtas; jis sakėsi nušautąjį tik prieš mėnesį tesutikęs ir net jo pavardės nežinojęs.

Kitas plėšikas, 27 m. amžiaus W. Kirk, 6137 Kenwood Ave., buvo pagautas netoli savo namų automobilyje. Jis neseniai buvo apiplėšęs Miss Butta, restorano kasininkę, 6106 Kenwood Ave. Užkluptas policijos, jis dar atsišaudė, nepaklausė įsakymo mesti ginklą.

Suėmė sveikatos skyriaus vedėją

Dr. Thomas Kallal, Ciceros miesto sveikatos skyriaus vedėjas, buvo suimtas už nelegalų recepto išrašymą narkotikams.

Vienas seklys, Cooperman, prisimetęs klientu, užėjo į jo privatinę raštinę 3245 W. 26th ir paprašė, kad Kallal jam išrašytų receptą "sintetiniam narkotikui dolophin". Gydytojas tai padarė, ir "klientas" jam sumokėjo tam tikru būdu sužymėtus $6. Tuojau tuo metu įėjo į kabinetą seklio dalininkas McDermott ir gydytoją areštavo. Paskui Dr. Kallal buvo paleistas iki teismo už $2,000 užstatą.

Cooperman sako, jog buvo pasiryžta suimti Dr. Kallal po to, kai narkotikų įstatymui nusikaltusieji papasakojo, kad jie gavę narkotikų receptus iš šio Ciceros pareigūno jo Chicagos raštinėje.

Universitetas ir besislapstantieji už konstitucijos

Illinojaus universiteto patikėtinių taryba yra nutarusi, kad turėtų automatiškai būti atleidžiami tie profesoriai, kurie per ištikimybės apklausinėjimus slepiasi už konstitucijos pirmojo ar penktojo papildymo.

Tačiau patikėtiniai pareiškė, jog jie nenorį vartoti botago senatui, kurio žinioje yra mokslniai universiteto reikalai. Todėl būsią geriausia, jei patikėtinių taryba sudarysianti komitetą, kuris senatui padėtų šiuos su slėpimusi už konstitucijos susijusius klausimus išspręsti.

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

Įvairios žinios

— Illinojaus parlamentas priėmė įstatymą, pagal kurį skiriama $200,600,000 mokyklų reikalams per ateinančiuosius dvejus metus, t. y. 52 milijonais dolerių daugiau negu 1953-55 m. Tačiau pastebima, kad ta suma tebus ištesėta, jei bus priimtas įstatymas, pakeliąs pardavimo mokestį ½ cento doleriui.

— 119th ir Dikey, Whitin, Indianoje, užsidegė Standard Oil Co. rafinerijos, kur buvo sukrauta 20,000 statinių alyvos.

— Merriam, buv. respublikonų partijos kandidatas į Chicagos merus, paskirtas Fordo fondo konsultantu New Yorke.

— J. Winterbotham, Chicagos kapitalistas ir meno dalykų kolektorius, padovanojo Chicagos Meno Institutui 36 tapybos paveikslus ir kitus 77 meno dalykus, vertus $334,510.

— Claude Murphy, buvęs čia lošimų rato biznyje, suteikė prisiekusiųjų teismui pakartotinai žinių apie tai, kad jis kadaise surinkdavęs kas mėnuo $60,000 ir juos perduodavęs policijai papirkinėti.

— Du suspenduoti policininkai — J. Niewinski ir Marcus Svendsen — buvo nubausti po $500 už tavernos savininko šantažavimą. Jie esą reikalavę kyšio iš R. Frederickson, nuėję į taverną 844 Belmont Ave.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS prie namo pagelbininkas, kuris mokėtų vairuoti automobilį—Ciceroj. Mr. Davis, BIshop 2-1680

REIKALINGAS kepėjo pagelbininkas. REAL RYE BREAD BAKERY 2910 W. 40th St. LA 3-6927

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

Naujai atsidariusiam lietuviškam restoranui reikalingos DVI PADAVĖJOS ir greitiems užkandžiams VIRĖJA-AS

ZEP'S RESTAURANT & LOUNGE 1522 West 51st Street

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieriuotojai

JONAS PLEIRYS
DAŽYTOJAS - KONTRAKTORIUS
Dažome naujus ir senus namus iš oro ir vidaus. Restoranus, sales ir kt.
Skambinkite: PRescott 9-0225
10046 S. LOWE AVE., CHICAGO

JOE RAMA
Maliavoja ir popieriuoja naujus ir senus namus iš oro ir vidaus.
Pašaukite:
WAlbrook 5-4296

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI
Prieš drausdami kitur, pasiteirauk pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!

— Savo auka palengvink senelių sunkias tremties dienas!

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PELNINGAS 2 aukštų mūro namas, 2-5 ir 4 kamb. butai, ir maisto produktų krautuvė su visais įrengimais ir prekėmis. Centr. šildymas karštu vandeniu. 1 blokas nuo Šv. Jurgio bažnyčios Bričporte. $19,000.

4 po 4 ir 1 dviejų kambarių butas. Atskirai apšildomi. Pilnas rūsys ir pastogė. Dvigubas sklypas. 2 mašinų garažas. Savininkai priversti kuo greičiausia parduoti, o jums proga visa tai įsigyti tik už $17,000. Ciceroje.

Maisto produktų krautuvė su gerais įrengimais, šaldytuvais ir visomis prekėmis Marquette Parke. Savininkai parduoda dėl nesveikatos. $4,000 arba Jūsų pasiūlymas.

Didžiulis 4 butų namas su taverna ir visais jos įrengimais. Priedo gretimas sklypas ir viskas tik už $25,500. Brighton Parke.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2735 WEST 71 STREET,
PRospect 8-0097

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

PARDUODAMAS 2 aukštų namas, 2-5 kamb. Stokeriu šildymas, 2 auto garažas. 666 West 18th St.
CAnal 6-2790

PALOS HEIGHTS
ATDARAS SEKMADIENĮ 1-5 VAL.
12320 NATCHEZ AVE.
6 kambarių namas, prijungtas garažas, miškuotas sklypas; arba pastatys namą pagal jūsų norą ant paskutinių 3 sklypų šiame rajone.
HOLMBERG CONSTRUCTION CO.
BEverly 8-2481

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Kasdien: 9-12 ir 4-7 val. vakaro.
Šeštadieniais 9 ryto iki 8 val. vak.
Trečiadieniais uždaryta.
IKI BIRŽELIO MĖN 27 DIENOS SKAMBINTI VINCENNES 6-9446

MAŽAS ĮMOKĖJIMAS
6620 So. Honore St. parduodamas 2 butų mūrinis, 3-4 kamb. Apšildomas porčius. Stokerio karšto vandens šiluma, 2 auto garažas, 30 pėdų sklypas.
Šaukite HE 4-8300

MŪRINIS 2 butų, 2-5 — $42,500. MErrimac 7-0240 darbo dienomis po 3:30 val. popiet. Visą dieną šeštadienį ir sekmadienį.

PARDUODAMAS 2 aukštų, 5-5 kamb. mūrinis namas. 2 kamb. rūsyje. Labai gerame stovyje. Alyva-karštu vandeniu apšildomas. 6614 So. Wolcott. Tel. REpublic 7-3731.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS gražus furnišiuotas kambarys dirbančiam vyrui.
6504 So. Rockwell St. GR 6-3918

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

DĖMESIO KEPĖJAI!
Argi nenorėtumėte:
1. Ilgiau gyventi?
2. Palengvinti savo gyvenimą?
3. Turėti gerą uždarbį?
4. Būti savarankiškais?

ŠTAI JUMS PROGA!
Gerai užlaikyta įmonė, įskaitant kepimo įrengimus ir krautuvę, esanti miesto dalyje, žinomoje kaipo "Chicagos Riviera", užsiimanti urmo ir detaline prekyba, dabar pasiekusi savo produkcijos viršunę. Didelis cemento ir "stucco" konstrukcijos pastatas. Kaina žemesnė negu žema—$16,000. Veikite skubiai.
Telefonuokite arba rašykite
CHAS. M. KONVALINKA
REALTOR
Union Pier, Michigan
Tel.: Lakeside (Mich.) 2011

PARDUODAMAS restoranas, įrengtas 25 metai. Gerai einąs biznis. 87th ir Racine Ave. STewart 3-9513

PARDUODAMA maisto ir mėsos krautuvė kampiniame name. Gerai einąs biznis, Marquette Parke.
2500 West 69th Street

IDEALI PROGA LIETUVIŲ PORAI
Parduodama maisto krautuvė kampiniame name. Švari, geras inventorius, gerai einąs biznis. 4 kambariai užpakalyje. 5200 So. Justine Street.
HEmlock 4-8844

DĖL savininko nesveikatos parduodamas restoranas. Prašo $3,000.00, bet geriausias pasiūlymas nebus atmestas. 36 kėdės, didelis 3 durų šaldytuvas virtuvėje. Renda $90.00. Kambariai gyvenimui. 2 įėjimai. 3475 Archer Ave., ir 2035 West 35 Pl. Uždara šeštadieniais ir sekmadieniais.
Skambinkite savininkui FR 6-5823.

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

VIKTORO KOŽICOS
lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas
CALL-ME-MOTORS Co.
5759 S. WESTERN AVE. RE 7-9533
Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

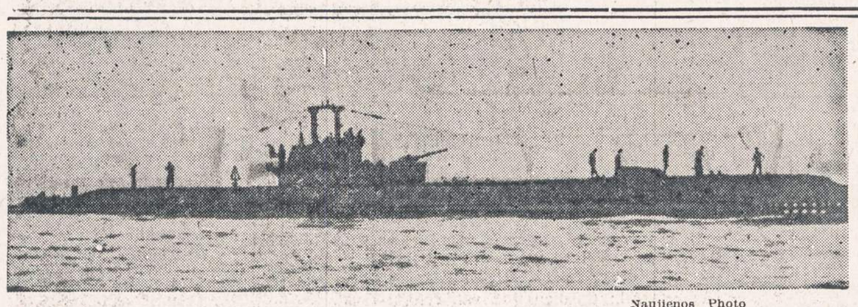

Naujienos Photo

Portland prieplaukoje, Anglijoje, sprogo ir nuskendo povandeninis laivas. Kiek žinoma, žuvo 13 to laivo įgulos narių.

Naujienos Photo

New Yorko gatvėje guli nežinomo bandito kūnas. Banditas, pagrobęs iš merginos $4,000, bandė pasprukti, šaudydamas į visas pusės. Tačiau jį pasivijo policininkas Aurelio de Filippi (jis mosikuoja) ir nušovė.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Argentinos diktatoriaus viešas pasirodymas 1953 m. Tada jį minia pasitiko su didžiausiomis ovacijomis. Pasinaudoję įtempta krašto padėtimi ryšium su nesusipratimais su katalikų bažnyčia, jūrininkai ir dalis aviacijos bandė sukilti prieš Perono režimą, bet buvo sutriuškinti.

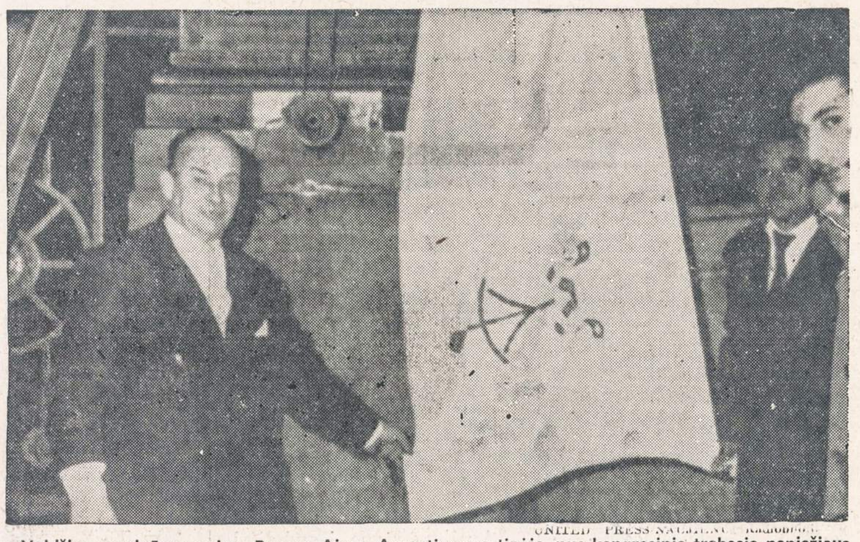

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Valdžios pareigūnas nuima Buenos Aires, Argentinos sostinėje, nuo kongresinio trobesio popiežiaus vėliava. Kaip žinia, tarp Argentinos valdžios ir katalikų bažnyčios eina kova.

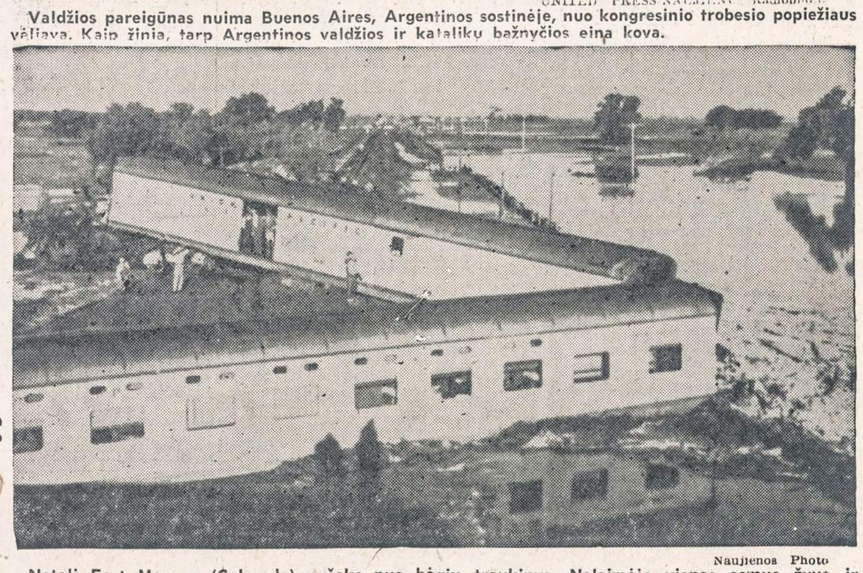

Naujienos Photo

Netoli Fort Morgan (Colorado) nušoko nuo bėgių traukinys. Nelaimėje vienas asmuo žuvo ir penki buvo sužeisti.

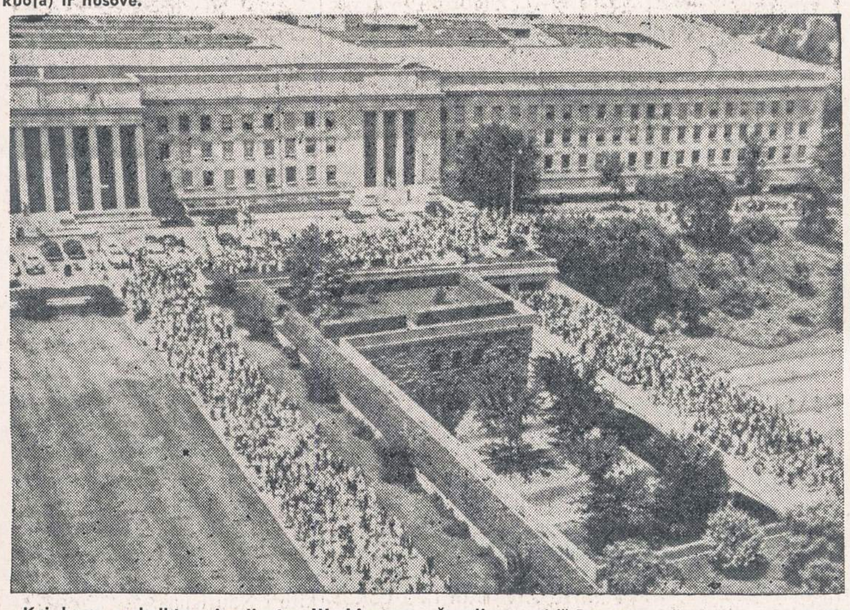

Kai buvo paskelbtas simuliuotas Washingtono užpuolimas, tai iš Pentagono išsikraustė apie 29,000 asmenų.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Sovietų užsienio reikalų ministeris V. M. Molotovas atvyko Queen Elizabeth laivu į New Yorką, kur jį pasitiko būrys korespondentų. Pasitiko jį ir kiti sovietų pareigūnai. Iš kairės į dešinę: Semion Tsarapkin, sovietų delegatas Jungtinėms Tautoms; George Zarubin, sovietų ambasadorius Amerikai, ir perkalbėtojas - vertėjas.

Argentinoje prieš Juan Perono valdžią buvo sukilę jūrininkai ir dalis aviacijos. Valdžiai ištikima kariuomenė sukilimą sutriuškino. Apskaičiuojama, kad sukilime žuvo per 150 žmonių.